

Rahjas Weefis ar peef-
liskueme maffa:
 Ar peefubifchunu
 eefchleme:
 Par gadu 3 rbl. — lap.
 1/2 gadu 1 rbl. 60 lap.
 1/4 gadu 1 rbl. — lap.
 Rīgā fanemot:
 Par gadu 2 rbl. — lap.
 1/2 gadu 1 rbl. — lap.
 1/4 gadu 60 lap.
 Ar peefubifchunu
 ahrfeme:
 Par gadu 3 rbl. 60 lap.
 1/2 gadu 2 rbl. — lap.
 1/4 gadu 1 rbl. — lap.

Mahjas Weefis.

Politifis un literarifis laifrafis.

Redafzija un eefpeditzija
 atrodas Rīgā,
 Grifa Plates grafmatu
 un bilchu-veidatavu un
 burtu-lecturu peo Petersa
 kafnijā.
 Gludinajumi maffa
 8 lap. par weenas flejas
 smalku rasti rindinu.
 Apfellejumi un Mahjas
 Weefis un fludinajumi
 fufkami uf fchabdu ahrfite
 Be eefchleme raseru
 Maacs Biacnos, r. Para.
 (Mahj. B. eefp. Rīgā.)

Mahjas Weefis ifnabh weenreis nedela, treschdeenas. — Ar fatru numuru ifnabh literarifis peelifums un fatru mehnesi femfopibas peelifums.

Rupat tila garotava un dabujama manā livo-litografijā, burtu
 lecturu un foto-litografijā, Rīgā, pee Petersa kafnijas, tā ari jūtas
 grafmatu pahrototavās:
Widfemes wezā un jaunā
Laika grafmata 1898. g.
 Rastā: ne-efsecta 5 rbl. 100 gab., efsecta (brofcheta) 10 lap. gab.
Ernsts Plates.

Abramfohna un Plotrika darbniza
 Rīgā, Marijas eelā Nr. 55, telefono Nr. 427.
 peedahwā fawu jaunū, patenteto ifgudrojumu

„Konkurenzes juments“
 Difhwajano ehtu, fabrifu, kaffa mahju u. t. t. apjumschana. Shi
 apjumschana fahfawu no weeglas forku kompozifijas, ir ifurigs pret
 ubenti un uguni un Rīgā jau praktifsi eewests. Sijalats fimas
 pafneefs latrā laifā ifgudrotaji uf augfchajas ahrfetes. 10

Saatschi & Mangouby.
 Afikfiana: Rīgā, Wehwuru eelā Nr. 1.
 Pafchlaif pahrdofchana iflaidam jaunū forti papi-
 rofu ar mihtfu garfchu
„Tschudo“ 100 gab. 60 lap., 25 gab. 15 lap.
 10 6 5 3

Satura: Tautas skolas Somijā. (Beigas.) — Pretfehins
 un pretifubifba. — No eefchleme: a) Waldibas leetas, b) Bal-
 tijas notikumi. c) No jūtam kreenifijas pufem. — No Rīgā,
 Kugneeziba. — No ahrfeme. — Walejas wehstules. — Turgus fimas.
 — Telegramas. — Dafchadi rasti: Difhwiba. — Haitī. — Selojums
 ap wafauli.
 Literarifā Peelifuma: Jaunā pafaulē. (Beigas.) —
 Seits un peefis Amerikā. — Baltifas Weefneefs — tā dfejas pafinejs.

Tautas skolas Somijā. (Beigas.)

Mehs jau minejam, tā semafās elementarfskolas Somijā
 teel uflattās tā papildinajums mahju mahzibai un tā
 waldibas eestahdes ne-eeamafās fcho skolu darifchanas, at-
 laudamas kontrolet fcho skolu rihzibu pafcheem wezakeem.
 Turpretim ar augftalam tautas skolam leeta ir drufku
 jūtaba. Likums pafis nosafa, tā fcho skolu ufdeiwums ir
 „neween dot wifu fchiru behrneem bef ifnehmuma pamatu
 tahhtalai ifglifhtibai, bet ari ifaubjet kreetmus un darbigus
 pilfonus“. Schahds ufdeiwums ir wifai nopeetns un ta-
 deht pahraufifibu newar nelahdā finā ufizet weenigi

Dafchadi raksti.

Difhwiba.
 No Kamilla Hamariona.

Seme pamafam pafhawigi pahwehreschas. Winas
 difhwiba ir ilga. Te jūbra pahrespehi krafnis un fpeeschas
 semes eefcheene, te wifai rauf līhdfi smilktis un rada
 grihwās un līhdfchus, te atkal krafti eeflīhd jūhā
 un kalmi, no leetus gahseeneem graufti, grufit okeanā.
 Semes eefcheenes uguns rada un ifzet ugunswehmeju
 kalmis, kuri atkal no fawas pufes posta un rada; jūbras
 wifnoschana un atmosferā nokahrto gaisa fashahwu. Berio-
 diffi (notektis ffinams laifds) mainas gada laifi. Schahbi
 pahwehreschas, neween zilwekem tos audfjet, bet ari ap-
 lahrtnes pahrmaitas uf teem dara eefpaibu. Pilfehētās
 putni taifa līgdas no ifmehtatām leetinām. Pilfehētās ar
 zilwekem ifzetās, difhwu un mirf. Brihnifchīga kufstiba
 rauf wifas leetas līhdfi fawā gaitā. Ufpihdifnoschās
 wafara stundās, tad mehs, no pafaulē trolfchā behgdami,
 uf weentula pafalna noslehpumigā dabas statā atfpihdifina-
 mees, tani brīhdi, tad faule fehshas selta laiwinā, tad
 augofchā mehnescha gaisma pār filo jūbras līhmeni til
 brīhnifchīgi ifplefchās un pirmās fwaigfnes begalibā at-
 fpihguto, tad mums ifleelas, tā wifpahrī walda mees,
 pilnigs mees un daba fataifās grimt dīfā meegā. Schahds
 eeflats ir maldfigs. Daba neatrodas nelahdā meerā, bet
 weenmehre darbā, difhwā un pafhawigā darbā. Seme,
 tura ifleelas fahwam uf weetas, mufs pa pafaulē telpam
 nes 26,500 jūhdes stundā. Mums ifleelas, it tā mehnesis
 fahwetu uf weetas, bet wifanf felo mufhu gaitai ap fauli
 un greeschās ap mums, pee kam wina peewillfchanas fpehs
 lawē mufhu semi, well to drihfi fchurp, drihfi turp un rada
 jūbras pafsumu un behgumu, kas pa leelatai dafai tīfai
 mehnescha peewillfchanas fpehta felas. Swaigfnes mums

tautai pafchā. Schis skolas atrodas sem fpezialu infpel-
 toru ftingras ufraudfības, kuri ir atbildīgi par to, tā mah-
 zības programa buhtu wifur weepada.

Katrat draufjet un latrat femstei ir beihw dibinat
 fawu tautas skolu. Skolas ehtās ir jazet pehz zefehi
 notefka un wifpahrī peenemta paranga un draufdes lozel-
 teem ir eepreefch jafhmē ffinama fuma preefch skolas
 ufurefchanas. Waldiba no fawas pufes atweht latrai
 skolai 800 markas (apm. 300 rbl.) preefch latra skolotaja
 un 600 markas (apm. 230 rbl.) preefch latras skolotaja.
 Schi alga teel pehz skolotaja waj skolotajas nopeetnem ar
 laifu pa-angftinata līhdfi 1200 markas (apm. 456 rbl.)
 resp. 900 markas jeb apm. 340 rbl. skolotajam. Bet
 tam skolotajs waj skolotaja dabun pehz eefpehjas no
 draufdes beihwori difhwofli un dafchbrīhd ari ufuras līh-
 dfehtus. Bet latra algas pa-angftinaschana teel uflattita
 par fefwifchu personigu nopeetnu. Schett weht buhtu ja-
 peemetina, tā tautas skolu skolotaji un skolotajas, lai gan
 teel falhgiti no draufdes waldes, teel uflattiti tā atrod-
 fchees firona deenafā un tabeht tee pehz 30 gadu ilgās
 kalpofchanas dabun pilnu pensju.

Ja atfifht, tā Somu skolotaju algas ir deefgan leelas,
 ja eewehro wifai lehto difhwit Somu fahdshās un to
 apfahfli, tā mahzības personāls ir atfwabinats no wifseem
 nodofkeem.

Jau no fcheem apfahfkeem ir noflahrtstams, lahda
 leela nofthme ir skolotojeem Somifas femneeku azis. Bet
 tas weht naw wif: likums weht fefwifchi gabā par to
 fahwofka nobroschinaschānu, tā peemehram neweens fto-
 tajū un neweena skolotaja newar ift atfajiti no weetas
 bef teefas fpreeduma, — preefch tam ir wajadifgi fefwifchi
 fwarīgi eemefli un latris mahzības personāla lozelis teel
 ufufhlois tā furesch jits firona eerednis.

Tahdejadi teel wifpirms pazelta skolotaju autoritate
 un wifam kahrām teel nobroschinas skolotaju seminaris
 arween peeteefofch mahzefku flatis. Līhdf ar to teel pamu-
 dinata skolotaju zentiba un ufizhtiba fawu amatu ifpildot.

Somifas tautas skolu programa fahrift wifds fih-
 mōs ar līhdfīgu skolu programu Sweedrijā un Wahzifā;
 tas atteežas uf kreenifiju, tad tā fahw wifurwaf mufhu
 diwoflasejo skolu programai. Taf galwenā leeta naw
 programa, bet Somu tautas skolu pedagogiftee panahfumi,
 lahdi teel fahneegti pehz Pefalozija metodes. Ar apbrīh-
 nojamu pazetibu, foli pa folim, bet toteefu drofchi un

apfhnigi Somu behrni teel audfeti un atfifhtiti preefch
 pafstahwifgas domafchanas un apfhnigeem pafaulē uflateem.
 Sedfinta aufhafniba aiffargā Somus, no pahfepibleju-
 meem. Sewifchki no fwarā ir tas apfahfās, tā Somu
 skolotaji mahf fawām skolas darifchānam peedet nopeetna
 darba nokahrfu, pee kam skoloni neubht nejuhtas nogurdinati.
 Tahdejadi skoloni peeron pee nopeetna darba un fchahdā
 zelā eeguhtās ffinafchānās paleel teem dīfā atminā.

Naw noteefams, tā Somu behrni fefwifchi derigi
 preefch Pefalozija metodes. Tee ir deefgan apfehrtigi, bet
 ne wifai dīfhwit, foli pazetīgi un pa leelai dafai ari it
 pafhawifgt un pateizotees weenmūligajai un weentullgaj
 dīfhwel tee ir peeradufchi pee (leefu) zilweku fahbedribas un
 tabeht tee mehdī buht wifai apdomīgi un nopeetni. Bet
 jafala ir, tā ari Somu pedagogi ir it tā rabiti preefch
 schis metodes. Kā ffinams, tad fchē metode prafa no
 skolotaja līhri engela pazetibu; karkstas un ahrfās dabas
 zilweks pehz schis metodes ftrahdadams nefafneegs it ne
 neeta. Bet Somu skolotajs ir taifni pretejas dabas un
 war deret par wiflabato pazetības preefchifhimi. Tautas
 skolotaji un skolotajas ir gandrihī bef ifnehmuma zehla-
 fchees no pafchās tautas widus, tura jau no fem feneem
 laifkeem peeradufe pee pazetības un ifturības. Tahdeht
 tee bef furnefchānās panes pat tahdus gabjums tur jits
 fem jau buhtu atmetis ar rofu un fahbejis pazetibu un
 zeribu.

Celufstinadami jautajumu par tautas garīgo fahwofka
 pazelfchānu, Somi tureja fem azu preefchā ari leetas
 ekonomifto datu. Bija nodomats dot tautai neween wif-
 pahrejas ifglifhtības pamatu, bet ari eefpehju mahzitees
 fpezialus arodus. Schim nolufham tila dibinatas profes-
 fionālas skolas, turu flatis ar laifu peeaugo līhdfi 64;
 tāpat ari laulfaimneezifstas (14), tirdifneezifstas (8), jūhene-
 zības (7) skolas un skolotaju feminari (4). Schims mahzības
 eestahdes teel ufneeti wif tee jaunefki, kuri dabujufchi fawu
 pirmmahzibu tautas skolās un tā la pirmās teel ufuretas
 fahbedrifteem līhdfteem, tad tās ir pee-eeamās pat wif-
 nabadifgalajeem.

Somijā ir wifpahrī ifplattifsches uflati, tā tautas
 nabadifgalajām aprindam ir arodneezifstā ifglifhtiba wif-
 wajadifgala un tabeht gabas wifai reti, ja lahds no mine-
 tam aprindam paleel bef tās. Ja gabas, tā lahds stol-
 neefs fchahki mahzas, bet tā wezali nespehje to tablat
 fuhiti skola, tad fchahdam fneeds pahlfidību waj nu draufje

uf preefchu eefchānās augftalais likums grola
 wifu, ufwar wifu. Mehš par to nedomajam, bet ejam
 ar leelu ahrtrumu uf preefchu un fahmeh; fūltafos laif-
 metōs iffamiflam, mums wajadsetu meerā buht ar noeeto
 jeku. Ko gan nofthmē 2-3 gadu futeni? Tas ir 6,
 8 līhdfi 10 pa-aufdes — tā ir weena deena! B. O.

Haiti.

Jaur fawu pabrāf drofcho ufshahschānos pret warano
 leelwafli Wahziju fchi mafā Negeru brīhwafstina greefufe
 uf fefwi wifas pafaulē wehribu. Winas melnais presidents
 generalis Sams pateizis it ftrupi Wahzijas fuhnim, grafam
 Schwerinam: „... man jūms naw neta wafis lo teift“
 — un fuhnim bijis jaect prom. — Shi fahurfchānās ar
 Wahziju naw weht nokahrto un newar finat, tā wina
 beigsees. Zeram tabeht, tā darām mufhu jeen. laftajeem
 pa prahfam, pafneegdami fche ifhuma dafchās finas par
 fcho til dufchigo mafō walftinu.

Haiti sala atrodas deenwidōs no stubas salas. Wina
 ir atfahitot Guanahani pirmā, uf furu Kolumbus fpehra
 fawas lahjas — 1492. gada 6. dezebri. Kolumbus
 wifu nofauza par „Waf-Spaniju“ un ufwilla tur kafi-
 lijās karata karogu. Haitī salas eefshwotaju, kaxifu,
 walftina bija pirmā, tura nahja sem fwefchneeku waras
 — un jaur fawadu liftena lehmumu tā fluwa atfal par
 pirmo tumfcho rahfu tautas semi, tura eeguwa pafshawibu,
 lai gan tagadejeem Haitī Negerieem naw nelahdas afins
 radneezības, ne zitada salara ar teem eefshwotajeem, kuri
 1492. gadā jūhnifās fche par fawu pafshawibu. Spa-
 neefchu waldibas weids, t. i. fwehrigā wehdfiba, apfpee-
 schāna un iffufhchāna pehz 1492. gada lahdu 75 gadu
 laifā ifnihjināja leelu leelo datu no Haitī 2 milijoneem
 eefshwotaju, tā la pat jau 1505. gadā fahfa eemef Negerus
 tā wehrgus. Schee Afrifas wafara dafas eefshwotaji

vaj labda beedriba (labdu ņeet nav masums) vaj arī kronis, bet ņolneeks netiks nelabda ņinā aif ņe eemeņa iņņeġt.

Sewiņņtu eevehribu peņna lauffaimneeġiņlās ņolās: ņpeġieli ņemkopibas un peenņaimneeġibas.

Meġs jau tiņām minejuņņi, ka Somu nelaipe bija ta, ka teem neġija nelabdu ņinaņņanu peenņaimneeġibā — weenigajā eeņeġģajā ņaimneeġibas ņarā, jo labiba jau pa laifam agro ņalnu deġt neifdewās ne pawifam apmeerinoņņi.

Bet eepeereņņā bija ġapahreet no triġs lauku ņiņtemas uņ wairaf lauku ņiņtemu un lauffaimneeġeem bija ġaemahġa raġionala (lahreġja, uņ ņinatu pamateem bibinata) ņemkopiiba, ņiņtematiņiņta loptopiiba un peenņaimneeġibas raņņoġumu iņġatawoņņhana.

Wiņs taņ bija weenigi eeņpeġġams ġaur tautas ņolul ņlaira pawairoņņņanu un ņpeġialu ņolul nobibinaņņanu.

Lihġi tam Somu ņemneeks neġribeġa ne ņiņrdet no ġeġlabdām pahġroņņiņām waj ġauneewedumeem, jo taņ bija pilniġi pahreġġinats, ka pee weeteġeem apņtaņņeem tam nelad nebuġs eeņpeġġams pahrtiņuņņi dņiġwot. Ar ġauno pa-audņi, kura bija baudioġe ņawu iņġlihtibu nupaġ nobibinatās tautas ņolul, leeta ġroņġġās. Saġla raudioņtees kretiņi uņ weġajām mahġibām, ņaġla aņņiġt to nederigumu. Tai paņņā laifā pamodās ġaunas intereņes, kuras ne maņum nobarġinaja wiņu prahtus un kuras ņpeeda lauru kaut ġil pamatiġatu domataġu ġilweku kertees pee ġraġmatam, laifkraņteem un broņņuram. Bija peenahġis iņņlās briġbis uņņaġt ņemkopiibā ġaunas teņas — pat wiņturu-redġigalee to ņaġla aņņiġt. Kaut kur ġitur, droņņi ween, buġtu ņaġadu wiņeenu preeņņġalā ņtaġġuņes walbiba un leeta buġtu paliņuņe weenalġiġo eereġnu roġās. ġala panahġtums buġtu biġis taņ, ka wiņeens buġtu kuwiņs gan ņtingri ņiņtematiņis, bet lihġi ar to buġtu ņuņuņe tautas intereņe ġar to un ņabeedriņtā kuņtiba buġtu tiņuņe aptureta uņ wairaf ġabeem. Bet Somiġā bija paraņņis dot preeņņroġibu weenmeġr priwatai inġiatuwa (paņaġlumam) un tadeġt nelas tamliġdņiġis nenotiġa.

Waldbiba apmeerinaġās ar to, ka ta peġ eeņpeġġas pabalņiġa ġaundibinatās ņemkopiibas ņolul un daņņadās ņabeedribas, kuru meġrġis bija iņplatiġ iņġlihtibu. Pate leeta tiņa wadita no ņemneekem, kuri bija ņaġo beedribu loġkeġi un panahġtumu bija teġjami. Semkopibas beedribās ir par loġkeġem neween mahġiti ņemkopiġi, bet ari ņoti daudņ ņiġġrunteeku, kuri ņeġit meġle ġlahġinu no ġraġtaġeem laiftem. Bet ņeġi aroba ġalweņajām beedribām atrobas weġl kreetniņ ņlairs maņu ņemkopiġu ņabeedribinu, kuras ņaņtaġu no ņemkopiġeem ween, bet kuras uņtura ņaluru ar ġalweņajām beedribām. Taġdeġadi wiņa Somiġā atrobas weņeņis ņemkopiibas beedribu tiņtiņis, kuras (beedribas) ġeġluņņas aif paņņu ġaġdibās un tadeġt ir wiņai darġigas, dņiġwas un popularas.

ņġis eeņtaġdes teel no waldbibas puņes kontroletas no kroma aġronomeem un inņņeneereem, kuru teeņņaġis peenahġums ir darit waldbai ņinamas beedribu daņņadās waġadņibas un weġleņhanās un taġdeġadi pabalņiġt ņemkopiibas uņ-plauņņņanu; ņeġeem paņņeem pahraudioņtaġeem ġair par beedribu loġkeġeem.

Laņtaġis no minetiġa waris weġġit noņtaġriņt, labdā meġrā Somu ņemneeks bija ņpeġġiġis ġaġdat paņs par

ņewi. — Semkopiibas ņolul Muņņialā tiņa pahreġeņiņta par auctaġu mahġibas eeņtaġdi ar ņpeġialu peenņaimneeġibas nobadu; ņaġi ņolul bija taņ noluhġe ņaġatawot mahġitūs aġronomuņ preeņņġ ņematām mahġibas eeņtaġdem. Taņi pat laifā, pateġġotees priwatai darġibai un waldbibas labweġlibai, tiņa daņņadās walņis malās nobibinatās ņematās ņemkopiibas un peenņaimneeġibas ņolul, kuru ņlairs ar laifku peeaġa uņ — 14.

ņaġo ġenteenu aucti ņaġla driġs ween parahġitees, lab nahġa tautā ņolul nobeġuņņe audņeġai. Tee bija it labi praktiņi un teoretiski ņaġatawoti un teem iņdewās deeġgan weeġli peeraġdit aifņreedomu pilnaġam ņemkopiim, ka ġaunas metodeņ lauffaimneeġibā nebuġt nepraņa deeņin labdus ņewiņņņus upurus, ka to ġil daņņņ labņs bija eedomajeņ; tee praktiņi peeraġdija, ka ġaur daņņadu ņaġbarības ņeņņņanu teel laufi manamā laġrā uņlaboti un ka no peenņaimneeġibas Somiġā atleġ daudņ leelata peņna, neġa no lauffaimneeġibas peġ weġās metodeņ.

Pirmee, kaņ kēraņs pee ņawas ņaimneeġibas pahġroņņiņņanas, bija muņņeekli, kuri bija aņņinuņņi ņaġis mahġibas, bet kureem aġraġ bija truġġis waġadņiġaiņ daġba ņpeġņis. Beedribas no ņawas puņes atkal ġaġdaja par to, ka Somu ņemkopiibas raņņoġumeem buġtu paņtaġwiġis tiġuņis; taņ ruġpeġās par peena loġu ņuġu uņlaboņņanu un par to, ka maņturigaġeem ņemkopiġeem atweeġġinat daņņadu ņemkopiibas riņtu eeġuņņanu.

Weidņot ġamin weġl weenņ leelņ atweeġġinaġums peenņaimneeġeem — un taņ ir ġabriku nobibinaņņhana, kuras iņġatawo daņņadus peenņaimneeġibas produktus. ņġis ņabriņas tiņa zeltaņ peġ ġaunaġeem paraġeem, ta ka to raņņoġumi bija it zeeniġi ņtaġtees uņ Peterburgas un aġreņņu tiġeem. Lihġi ar to tiņa atweeġġinatņ peenņaimneeġu darġs, kuri taġadina wareaġ wiņuņ ņawus peena kraġġumūs ņuġiti uņ ņabriku un teem wairņ newaġadġeja nobarġotees ar ņaġo raņņoġumu iņġatawoņņanu maņumā, kaņ arween iņnahġ daġġaġi. Triġdeņmit ġadu laifā lauffaimneeġibas ņtaġwollis Somiġā ir pahġroņņiġeņ taġdā meġrā, ka to newar ġandriġņ ne eedomatees un weenigi paņņadņ beidņamaġās nomalēs weġl ir paliņuņņas neaifņaġrtas wezum weġās eeraņņas un titumi.

ņolul Somiġā iņpilda peeteekņņi ņawu uņdeiwumu, bet naw ne ġaur to ņewiņņi eeveġroġamas un tadeġt meġs taņ ari tuwaġ neapluņkoņim. Eil buġtu minams weġl taņ ņaġis, ka Somiġā ņaġi eeveņtees ņolul, kur ņeġni un meiteneņ teel mahġiti loġiġi, pee tam taņ noteel neween ar ņematām, bet ari ar wideġām mahġibas eeņtaġdem un peġdeġā laifā ir meġġinatņ ari uniwerņitate laifit preeņņņaņġumūs ņeeweetem loġā ar wiġreņņeem. Meġġinaġumu panahġtumi lihġi ņġim ir biġuņņi it apmeerinoņņi, ņewiņņi taņ ņaġams ņiġmeġotees uņ meiteneem.

Bet ta ka ġauna pa-audņe, kura ņaġadā laġrā apmeleġuņe ņolul, weġl naw parahġiġe atklata dņiġwe ņawas ņpeġġas, tad weġl buġs par aġru ġau taġad taifit kaut labdu ġaġġu ņeġdeenu. Wiņai ņimpatiņa iņpaņņiba ir Someem ta, ka tee meġġina kuru lauru ġaunaġumu ariņat ņaġlot no paņņa pamata un pee tam nebaididamees ne no laġdeem meġġinaġumeem. Bideġās mahġibas eeņtaġdes Somiġā atņġġiras ņoti maġā meġrā no tamliġdņiġam eeņtaġdem Standinawiġā un Waġġiġā. Tureeneņ

pa ġitu eelu. Kad kaņ ņadruġis, waj tapis ġitadi leetoņņanaġ nederiġis, tad ņaġi Negeris paraufot plezus un ņalot: „bon Dieu ġotē li, bon Dieu parē li!“ (Deeweņ wiņu iņpoņtiġis, Deeweņ wiņu uņlabos.) — Pilņeġtas lauffimeem doti wiņeem ņoti lepni wairdi, bet wiņi noder par meġņlu noliktawam. Uņ labda lauffuma ġribeġa reiņi ġelt labdu leeliftu „Ruhmeņhalle“, bet netiņa wairaf ka 3 aņņ augņtu. Ka maņmora biņuku ġabali, ta ari wiņas dņelņņeetas tiņa aņņtaġtas turpat uņ lauffuma, kur nu winas ġrauņņ laifā ņoņs. — Wiņpahri ġaġala, ka Port-au-Prince pilņeġta ir wiņneņtiġraġa, wiņņmirdoņņalā un wiņneweņeligalā (drudņņainaġalā) pilņeġta paņaulē.

Tagad ņalai laġds 1 miġjons eedņiġwotaġu. Wiņs te eet atpaġaf, wiņs ġriņņt uņ leju. Kai ġan wairda peġ kriņiti, ņaġtas Negeri kaġpo weġl arween pa naņtim ņaweem ellu deeweem, peeloġi daudioņeewibu un pat — kanibaliftmu (ġilweku eġņņanu). Kad 1879. ġadā ņaġadus eġdeġus teeņaja, tad teem peeņpreeda tiņai — 4 lihġi 6 nedekas ġeetuma. — ņweņņineeku pahreņiġs ġalwas pilņeġtas kaņofu baņniġā taņ apņtaġliņis, ka tur uņ altara bildeņ noġleņnotņ Jeņus Kriņtus ar — Negera ġiġmi, jo lepnee melnee nepeelaiņņ, ka wiņu Peņtiġaġs peedeeretu pee baġtas raņņas. A. W.

ġelwums ap paņauli,

ka ņinams, wellas ņġimbriġņņam tiņai 66 deenas (ta tad daudņ maġaf, neġa to domaja weġl preeņņ laġdeem 2—3 ġadu deņmiteem, tad ġeġlās paņiġtamā raġba ņlaira ġuga „80 deenas ap paņauli“). Lihġi ar ġauna Sibiriġas dņelņņeġta pabeġņņņanu ņaġis laifis ņaġņinaņeņes uņ 33 deenam, t. i. taifni uņ puņi. No Bremaneņ lihġi Peterburgai — 1 1/2 deenas, no Peterburgas lihġi Wladiwostokai — 10 deenas, no Wladiwostokas lihġi San-ġranziņņai ar kuġi — 10 deenas, no San-ġranziņņas lihġi Ruġortai pa dņelņņeġtu 4 1/2 deenas, no Ruġortas ar kuġi lihġi Bremaneġi — 7 deenas.

liġeġas (ġimnaņiġas) atņġġiras no muņņu ġimnaņiġam ġaur to, ka to ġrograma ir drudņu ņaġurafa, ka tur wairaf raugas uņ to, ka ġaunee laudis tiņtu peenahġiġi ņaġatawoti preeņņ uniwerņitateņ, bet ne preeņņ praktiņas dņiġweņ. Taņ noteel taġ noluhġā, lai peġ eeņpeġġas wairaf eeņtaġtos uniwerņitate un lai aġroņņeġotu to ņlaira, kaņ ar puņiņġlihtibu ġriġ dotees dņiġweņ ġiġnā. Somu pedagoġu ideals ir pa leelum leelai daġai: waj nu weenlahreņņs ņraġdneeks ar wiņpahriġu iņġlihtibu tautas ņolul un ar ņpeġialām ņinaņņanam iņ aġroġneeġiņtam ņolam, waj ņudeņis wiġrs ar auctaġu iņġlihtibu. Bet ņaġadai riġġibal ir ari ņawa kauna puņe — wiņpahriġas atņiņņibas ņinā: ġaunee laudis manto liġeġās wiņai maņ un uniwerņitateņ tee it pa maġai daġai papildina ņawas wiņpahriġas ņinaņņanas, bet wairaf nobodas ņpeġialeem preeņņmeeteem. ġala iņnaġņums ir taņ, ka robas gan kreetni ņpeġialifti, bet kaufņu ar paņņu redņes aġlotu un wiņpuņiġu ġara atņiņņibu ir maņ.

ġaur ņaġo apņtaġli taġ ari iņņlaidoġas taņ ņaġis, ka iņteligento ņpeġtu ņlairs Somiġā nebuġt neņaņņan ar tureenes aucto tautas iņġlihtibas ņtaġwollu.

Bideġās mahġibas eeņtaġdes teel eeveġroġamā laġrā ġaġdats ari par ņiņiņko atņiņņibu. Klafes teņpas meġbi buġt arween peeteekņņi paņņas; klafes meġbeles ir peemeġrotas ņolenu auctam un paġatawotas peġ ġaunaġeem paraġeem; ġandriġi wiņur teel ġaġdats par to, ka ņoloni waretu ņaġpabriġņņos uņtutees briġwā ġaifā; teel peekoġta wiġroņņana un daņņadās weņelibiġi nelaitiġas rotakas, to ņaġā jo leelā meġrā — ņiġdurġu ņreņņana.

Taġdeġadi ņolul ġadi tur neatņaġġi pee ġauneeġeem nelahdas kaunas ņeġas — ņoloni Somiġā ir pa leelum leelai daġai weņeligi no iņņlata, ar preġiġu raņņturu un to wezumam peemeġriġu ġara atņiņņibu. Somiġā ġandriġņ nemaņ nepaņņiġt muņņu baġlo, waġņo, bet wiņai aġri atņiņņito un pahraġ ar dņiġwi eeġaņinuņņos ġimnaņiņtu waj realskolneeku.

Wiņai intereņantas ir ņinas par iņdeiwumeem preeņņ tautas iņġlihtibas Somiġā. Nerauġotees uņ tautas iņġlihtibas wiņai aucto paġaġpeenu, ņeġi ņuma naw nebuġt it miņņiġa, ta to waretu eedomatees. Somi ir ņoti taupġi un praġtiġi — tee prot lauru ġraġi leetiņņi iņleetot un nauda teel iņdota tiņ weenigi taġdeem noluhġeem, kur ņaġadami teeņņam praktiņi labumi. Saġeedriņko iņpaņņumu iņkatriņ uņņlata it ka ņawu paņņu un ir par to nomoda.

1893. ġadā Somu waldbiba iņdeiwuņe preeņņ tautas ņolam un iņņetreem ņolotaju ņeminaereem tiņai 1,690,465 Somu maņtas ġeb muņņu nauda — maġaf par 650,000 rubteem. Preeņņ wiņam ġitām mahġibas eeņtaġdem (to ņlairs ir 222), ne-eņņaitot ņeġit uniwerņitati, ir iņdota 3,216,606 maņtas, t. i. ap 1,190,000 rubli. Taġdeġadi iņmaġā Somu waldbai tautas ņematā un auctaġā iņġlihtiba 1,840,000 rubtus t. i. ap 75 lap. no perņonas un uņ lauru ņolneeka naġt maġaf par 5 rubteem.

Kreewiġā taņi pat laifā bija ap 2 miġ. ņolneeku, kuru ņolofņhana waldbai iņmaġņaja pahri par 20 miġ. rubteem; t. i. 20 rubti naġt uņ lauru ņolneeka un 35 lap. uņ lauru eedņiġwotaġa.

Wiņmaġaf Somi iņdod preeņņ internateem ġeb loġdņiġwollkeem, kuras ņeġeena aif tiġri pedagoġiņteem eemeņteem. ġa laġds ņolneeks teel uņtutees no ņabeedriņteem lihġņeġeem, tad tam dod labaf ņtipendiġu: wiņpirms tadeġt, ka taņ iņnahġ leġtaki un oġrām laġrtam tadeġt, ka tad ņolneeks war dņiġwot labdā ņamiliġā un taņ neatņweņņinas taġdeġadi no dņiġweņ.

Weenigā tamliġdņiġa eeņtaġde Somiġā ir — kaġetu loġpuņs. — ġa apluhņo tuwaġ ņaġo mahġibas eeņtaġdi un ġa ņaġiġdņina taņ panahġumūs ar ġitu ņolul ņemem, tad it newiņus ġaġņiņti, ka internatu preteġeekem ir gan taifniġa.

It raņņturifta ir Somu iņtuteņņanaņ pret ņawu uniwerņitati. Preeņņ ņeġi noluhġa teem it neņas naw ne par daġġu, neņņ laġds upuris par leelu. ņelņiġforņas uniwerņitateņ budņeġis par apluhņoto ġadu iņtaifġa 1,323,000 maņtas, t. i. taņ bija lihġiġis ġandriġņ puņei no wiņeem iņdeiwumeem preeņņ wideġām mahġibas eeņtaġdem (ne-eņņaitot ņeġit tautas ņolul). Pee mums turpreġim iņdeiwumi preeņņ uniwerņitateem naw ne deņmitā daġa no iņdeiwumeem preeņņ wiņus ņolam. Taġdeġadi meġs reġņam, ka prinġips „waj weenlahreņņs ņraġdneeks — waj iņteligents“ teel iņweņņis ġauri lihġi ġalam, — tadeġt wiņleelafas ņumas teel iņdotaņ preeņņ tautas ņolam un preeņņ uniwerņitateņ.

Meġņot taġdu Somu zeņņhanaņ peġ iņġlihtibas it newiņus pluņņt par luġpam: kaut ari muņņu Latweņņu tauta nelad neaifņiņņtu ņawas ġaifmas piņs — tautas ņolul. (Peġ „Mipz Bomiġ“ — is.)

Preteġġins un preteġġiņiba.

Preteġġins ġeb kompenņaġija ir weenas praņņas ņeġņana (iņniġiņinaņana) ġaur oġru — preteġġiņ ņtaġwollu praņņu. Paradneekam ir teeņġiba, neņtatees uņ to, waj paradu deweġs to ġriġ waj ne, preteġġinu iņleetot tiņ taġ, tad praņņiba un pretepraņņiba ir weenadas un tad pretepraņņiba peeraġdita un ġau piġdama ġeb maņņajama. Atteġotees uņ praņņu weenadibu, naw no ņwara, no laġdeem ġeġloneem taņ ņeġluņņas. Taġpat praņņu weenadiba ņumas leelumā ņinā naw wiņu kompenņaġijai (noġeġņinaņanaġ) par laifellu: leelafā praņņiba deġde maņafā taġdā meġrā, ġil peġdeġā leela. Paradneeks war preteġġinā ġelt tiņai paņs ņawu, bet newiņ

zitam peederōshu prāshbu. Ihpāshi aishbildni nēwar ar sawu aishbilstamo un pilnwarneeki ar pilnwaras deveju prāshbam kompensēt (zaur pretreškliņu segt) sawus paradus. Kā išeļmimūš war minēt: galwneekam ir teekiba pašča paradneekā (galwojamā) prāshbas pretrešklinā zelt; mantneeks war sawam paradu prāštajam pretrešklinā zelt prāshbu, lo pehdejais parādā mantojuma atstahjejam; tad starp laulateem draugeem pastahw mantas lopiba, tad pret winu prāshbam war pretrešklinā zelt prāshbas, par kuzām winu lopeja manta atbildīga.

Kam wairal tā weena pretprāšiba, tas war peh; iwehles weenu waj otru zelt pretrešklinā un tam wairal tā weens parads jamakā, war iwehletees no kura parada tas sawu pretprāshbu grīb norehkina. Pretrešklinā pats no sewis paradu neishdēd; paradneekam pretrešklinā zelt kreditoram preeskā, slaidri un gaišchi wajadhibas brihdī japeerāda un japrāša, lai to norehkina jeb kompensē.

Iš pretrešklineem zekās tā faultās pretfuhdsības (встрѣчь и отказъ). Sem wahrda pretfuhdsiba saprot atbildetaja patstahwigu prāshbu no fuhdjetaja, kura sīnā fuhdjetajis ufffatams sawulahkt par atbildetaju. Ja atbildetajis zelt pret prāshbu eerunas un uš schahda waj tahda pamata nolēds waj nu wifu fuhdjetaja prāshbu waj tilai datu no tās, bet nezej pret fuhdjetaju sewischkas, patstahwigas prāshbas, kura neatteezās uš jaurstatamo srihdus preeskāmetu un neluhdi scho prāshbu norehkina, tad to uffata par pretrunu (носпавеніе), bet newis par pretfuhdsibu.

Pretfuhdsibu skata zauri un išpreesk tā pati teefa, kurai eefneegta galwena jeb pirmatneja prāshba.

Pretfuhdsības mehriks ir fuhdjetaja parada nowilfchana jeb atreškinafchana no tās sumas, las winam par labu peepreeschama no atbildetaja. Tāpehz teefai naw teefbas išpreesk galweno prāshbu atsewiškchi no pretfuhdsības, bet abas fuhdsības jastata zauri un jaišpreesk reišā. Kikumš neprāša, lai pretfuhdsibai buhtu latrā sīnā zeekhs safars ar galweno fuhdsibu un lai tā buhtu zeelufēs no weenadeem pamateem. Tikai gadijeends, tad pretfuhdsiba naw meerteefneēm waj pagaiā teefai pehz sumas augstuma peekritiga (Ziv. uft. 39. p., Pag. teef. uft. 15. p.), tad teefai, kura fuhdsības eefneegtas, ir jaišchir jautajums, waj prāšiba un pretprāšiba ir sawā starpā zeekchi faiffitās waj ne, un tilai gadijumā, tad abū prāshbu zeekhs sawstarpēis safars atstahs, janobeidš leetas turpināfchana abās prāshbas un ja atstahw prahwneekem išteefatees peederigā teefā, bet ja schahda zeekhs salara naw, tad jaišpreesk tilai galwena prāshba. Ja pee leetas išteefafchana erodās tilai galwena jeb pirmais fuhdjetajis, bet atbildetajis — pretfuhdjetajis neatnahl, tad galwena fuhdsiba teefa tāifa aišmuguras spreedumu, bet pretfuhdsibu, ja pirmais fuhdjetajis to luhds, nobeidš. Atbildetajam jaeefneedi pretfuhdsiba pirmais atbildēs rakstā uš galweno fuhdsibu. Par schahdu rakstu eestatama ar atstahfme pret aišmuguras spreedumu. Ja nelahds rakstis naw eefneegts, tad pretfuhdsiba mutes wahrdeem jazel pirmajā teefas sehde, kura pušes dewuščas mutifūs išslaidrojumus par prāshbu, lai ar leeta netiktu toreis išpreesta, pee kam sehde, las atlika uš prahwneeku luhgumu bet tā jiti prahwneeku pagebrejumi buhtu iškchirī, nelawē zelt pretfuhdsibu nahloščā sehde. Uš šchi termina eewehroščanu teefa neklatas, ja galwena jeb fuhdjetajis uš to neaifrahda. Ja atbildetajis nolawejis pretfuhdsibu eefneegta, tad zaur to winšč wehl nehuht nesaude teefbu par sawu prāshbu zelt sewiscklu fuhdsibu pret fuhdjetaju peederigā teefā un melletees sawu peenahzibu.

A. G.

Wo eekschlemes.

a) Waldibas leetas.

Wisaugstaka pawehle no sch. g. 25. junija išfudinata Riģas māhžības apgabala ziturarōš Nr. 9, pehz kuras Wina Majestatei labpatijis pawehlet: 1) nobeidg wifās swinamās krona deenās noteiktu un peepsestu parreistizības dewlāfpoščanas apmelēščanu no zitu tijibu skolneeku pušes un 2) tahdās tautas apgaišmoščanas miņistrījas māhžības eeslahdes, kur ir eewehrojams stais zittijibu skolneeku, neturet waites lopeju luhgščanu pirms māhžības stundu sahuma, bet to weetā eewest luhgščanas pehz tijibam, peemehrojotees it latras tijibas nolikumēem.

Riģas Orlas dšelsjeta preeskneeks iņschenees Kofowjens, tā „D. Stg.“ sīno, ezejēš par Maflawas-Rijewas-Boroneščas dšelsjeta waldes presidentu. Kofowjewa weetā nahloščot ihdšchinejais Wārščawas-Zerespoles dšelsjeta preeskneeks Rakanušs.

b) Baltijas notikumi.

No Krauklu pagasta. „Ipu6. Aucl.“ raksta, ka tur R. māhju fainneeks sliņojis jau ilgā laiku ar krihtamo laiti. Pehdeja laikā sliņiba tapuse nopeetnala, fainneeks tapis nerwošs, abri ušbudinājees, parahdijsušas wisapāri sīmes, la tas garigi sliņis. Nakti uš 22. oktobri tas pakehris mallas pagali un sīis lahdam sawam kaspam til sīpi pa galwu, ka tas notritis beš famanās gar semi. Fainneeks sahjis wina galwu ar pagali tā apstrahdat, ka tā pawifam waj iškchiduse. — Drihfi sahprehjušchi kaudis un sahfehjušchi trakō fainneeku. Noššo kalpu apraud seewa un wairal masu behrinu.

Etraupes pagasta semneeki, tā „Wid. Sub. Aw.“ sīno, nospreedufchi Wino Keisaristām Majestatem uš Wino Majestatu kronēščanu eefneegta wispawewigako juhtu išeitumū. Uš eelščleentu miristra wispawewigatā sīnojuma Wina Majestate Keisars ar Pāščā rolu ufrakstijis: „Lāšju ar patifšanu.“

Lubanes Stirkū māhžās, tā mums sīno, nesen nodega rija ar peedarbu un slehti. Saudejums leels, jo fainneekam sadegufe wifa ištulta labība un beš tam wehl laba daka lopu barības un daudš fainneezības leetu.

No Iškchiles. Mums par leelu preeku sčejenees Lihnušču-Iškchiles dšeed. beedriba iškchilos teatri, pee kura tā weesh peedališees Riģas akteeri J. Dinweeta lgs un Marija Allunana iļdē. Ifrahdis A. Allunana „Kas tee tahdi, kas dšeedaja“, kura Dinweeta lgs sčehlēš muiščtungas Gardera lomu, to las jau daschās reises ar setmem tehnlojis un Allunana iļdē — Sčaidriši.

No Wilandes. Mūhju zeen. laštaji atzerefees wehl gadijumu, kur preesk lahdeem 1 1/2 gadeem atrada nolautu Kurefaaras muiščas arendatoru Juri Weidenbaumu. Par wainigo tureja wina 62 gadu wezo brahli Ernstu Weidenbaumu. Riģas apgabala teefas nodaka išteefaja scho prahwu Wilandē, atstina apfuhdseto par wainigu un peepreeda winam 10 gabus spalbu darbu. Noschitais fuhdseja tahlal pee Peterburgas teeku palatas, turas teefnešchi nu 3. novembri, pehz 3 stundu ilgās pahpreeščanas, atsinušchi apfuhdseto par newainigu. Naudādams atstahja firmāis, nonihtušchais, no 1 1/2 gadu ilgā zeetuma pawifam sagraustais firmgalwis apfuhdseto solu sawa dehla pawadiba, preezadamees, ka tas war atkal baidit sawa mūhšča walarā brihwibu un neš neapwainota zilwefā wahdu.

No Jurjewas. Pee mums parahdijschēes leelā mehtrā neihstu 15 lap. gabali, kurai til išweizigi iš zinla pagatawoti, ka pat ruhpigi apfclatot tos kōti grūhti iškchirī no ihstās naudas. Uš wiseem 1861. gada staitliis. Ari 20 lap. gabali wiltoti. Rahds dšehreenu pahrdotawās ihpāschneeks, kurešč mehginajis no sawas wiltotās naudas wakā tilt, faultis jau pee atbildības.

No Lufkas pagasta (Jurjewas apriņki) sīno, ka tur eeradees nesen lahds lungs, išdewees sewi par krona mehščungu iš Peterburgas gubernas un ušajinojis, lai mehščfargt nahlot turp, jo kronis ne labprāht peenemot par mehščfargeem weetejos eedšchwotajūs. Tā la „mehščlungs“ solijis leelu algu un daschūs zitus eenehmunus, tad lahidatū wadees daudš. Salihguschi 12 zilweku, kuzi dewuščhi labi prahwu noudas suminu par to, ka winus peenem til labās weetas. Bet tad tee eerawušchēes noteikā deenā dšelsjeta sīzija, lai „mehščlunga“ pawadiba dotos uš jauno, labo dšihwes weetu, tad — no „mehščlunga“ nebijis waites ne wehšis. Tas aiflaidees ar wifu naidu lapās.

No Jelgawas. Nakti no 2. uš 3. novembri plošās sčejenees Latwešču beedriba warenaš ugungschēts: nodega weenā reišē wafaras ehla, orkestra mušchēle un lahds juhtu stailis. Pehdejais bija apdroščinatš par lahdeem 400 rubteem, orkestra telpas par 430 rubteem un wafaras ehla, tautas mutē tā dehwetais „skuhnis“, par 11,233 rubteem. Tomehz, tā „Lib. Stg.“ raksta, schis sumas laikam neeetežefot beedribas kašē, bet tiksot apraiftitās no beedribas kreditoreem, kuru, tā sīnamš, leels daudsumš. Tā buhtu ihsti noschēlojama leeta, jo sewisckhi tagad Latw. beedribai it eewehrojamas malfafchanas preeskā. No tā ugungš išeelufēs, naw lihds schim išehtis. Beedribas sūlainis, las tā pirmais bija uguni pamanijis, domā, ka lahdi bespajuntneeki buhs pahrgulejušchi apašč skatumes un neprašigti apgahjuschēes ar uguni. Beedribas ekonomam sadēdīs leels stais neapdroščinatū krehflu un daschēem pehdejās biščkopības ištahdes ištahditajēm schahdi, tahdi ištahditi preeskchēti, kuzi wehl nebija atmēmti atpafal no beedribas telpam. Wlatus beedribas dahfjam un degošām ehlam atradās lahda rotpeelnischa neapdroščinatš namisch. Ari tas kritis leefmam par upuri un wina ihpāschneeks wifu saudejis. Ugungschēhla weetā atklahjas behdigs stais: wisurpelni un zitas išnijiības sīmes, parla kōti pa leelakai dakai iškchirī un no teem pašchēem wehl palapalituschēem puše apdegufe, tā la ir tee wehl buhs jazeht nosi. Tagad nu, sīnamš, no leelaleem iškchojumeem nēwar waites buht ne runa. Kā dšird, tad dahfja iškchēanai bihš saws swarigš eemefš: welošpedu brauzejem, kuzi nometušchēes beedribā uš dšihwi, wajadsejis wairal telpu. Tad nu, sīnamš, sīmtis gabus un wairal wezee kōti bija jaseedo jaunajam sportam, turam, taihību safot, sčē jau leels pulks pretineeku.

— Atgreeschōtees atpafal pee pašča ugungschēhla notikuma, jamin ar atfīnibu mūhšu ugungschēhjeju dūhščiba, išturiba un apšehriba, kuzi pateijotees išglahba pašču beedribas namū, lai gan jau ehlas leelā weranda sahla degt. — Leelu uštraufumu sazehla setošchais notikumš. Nedēlas sahuma eebrauja Jelgawā C. lgs, diwu muišču arendators un wispahri labprāht eeredseta un zeentita persona. Panehmis weefnizā ištabu, C. pawanija apfalpotajam, ita atmēst rakstamas leetas, kuhhja atnahkt weefnizās ihpāschneekam un pašludinaja, ka schis, sčeešē no launas širdsapšinas, nodemajis, uššimeet leezineeku klahbuhtinē sawus grūhtos nošegumūs, lai fanemtu

pelnito šodu. Bet kamehr pahrschēigte weefnizās laudis wehl kraideleja schurp un turp, nefinadami, ko ihši darit. C. iščahja uš celas, pašauja gorodowoju un ušajinaja to, winu, C., fanemt zeeti, jo schis nonahwejis sawu tehwu, mahči un brahli. Deemschēhl drihš ween išrahbijās, ka C. bija peepēshi prāhtu saudejis un tilai ar leelu leelām mofam išdewās nelaimigo apmeerinat un aifwest uš Riģu, kur to eewetoja ahrprāhtigo namā. — Firmāis sneegš mums schogad uffniga 6. novembri un turklāht wehl tīt peeteekofchā daudsumā, ka jau ap pusdeenas laiku wiš fuhrmāni juhhsa kamanās un ari lauzineeki no apfahrtnees eebrauja sawās tulbās. Zerams, ka nu ari malla, kas pehdejā laikā bija palitufe gandrihs nedfirdēti dahrgā, buhs atkal dabunama par peenehmigelām jenam. Laikam pateijotees kamanu zekam, schis bija fawestas 6. novembri sčejenees tirkū til kōti leelā pulkā, ka winas nolautōš, deefgan treknōš eeffemparōš bija dabujamas par 85 lap. gabalā. Tāt smeekligās zenas, turklāht wehl ihši preeskch Mahritineem, sčē wehl nehuhs peedšchwotas. Zapeemetina, ka Jelgawās apfahrtnees mašgruntneeki peegreeušchi pehdejōš gabōš wairal ušmanības punkšopibai, it sewisckhi šofu audšinasčanai, kuru wehl maj gabus atpafal gandrihs ne pawifam nepeekopā. Bet spreeschot pehz kōti semām nupat minetām jenam, jadomā, ka ari schim gadijumā mums, ja drihštētu tā fagit, darščhanas ar pahpproduktiju, lahdu jau peedšchwotām daudš zītōš laufšaimneezības arodōš.

Adolfs Allunana lgs šaratstijis jaunū lugu, kuras pilnigais nosantums stan: „Labi zilweki. Sadšihwes aina ar dšeedaščanu 3 nobatās no Adolfa Allunana.“ Lugu išrahdišchot wispirms Jelgawā, pehz tam ari Riģā, Daufkā, Dobešē, Wez-Auzē un jitur. Ap jauno gadu luga buhshot išnahrt druā.

No Dobeles. Rudēim un tamlihds garajēem wafareem eestahjotees latram jilwekam usnāht ilgoščhanas pehz fatiščhanas ar jiteem, lai laiku waretu patihfamakt palawet, prāhtu ušjaurinat un paplašchinat sīnaschanas, apmelētoet iškchojumuš un mums pašneegtos gara baidijumuš. Pehdejos mums dara pee-čjamuš iščakā dšeedaščanas beedriba; bet alāšč pee mums erodās ari iškchotaji no ašreenes, tā peem. neš fen atpafal Jelgawās Latw. beedr. tā faultee „akteeri“, kuzi zaur sawu wifai wahjo sčehli noštundinaja waj katur, las bija pizis biktē. Tahdeem sčehleem newajafsetu wis jefot apfahrt un kaudim atrebt teatra preekuš, bet palikt turpat pašču māhžās, kur kaudis jau apradufchi ar tahdu „kunsti“. Tais domās ari bija Dobeles publika, apmelētoet Jelgawneeku išrahdi til masa staitā, ka iškchotajēem, ka jadomā, bija jazeerš kōti leels ištuhlums. Ištūt preezajamees, ka nu ari mūhšu pašču teatra išrahditajī stahjuschēes pee darba, zaur to tatšču atkal reiši peedšchwotim labakās išrahdes. Kā dšird, tad ari Adolfs Allunana lgs mūhs apzeemošchot pehz jaungada, kur kopschēle ar sawu Jelgawas teatra perfonalu išrahdišchot lahdu jaunū paščfageretu lugu. Ar noschēloščanu waru sīnot, ka weens no sčejenees kreetnakeem sčehleem, L. K. lgs, las neapnizis publeješ beedribās labū un kam waram pateiktees par dasču kreetnū baidijumu, drihš aišees uš zitu weetu dšhwot un tā, jif paredjams, iškchojumu staitis Dobešē sahls eet masumā, ja L. K. lgam negabitos weikšs pehznahzeis. Tahlal buhtu minamš, ka sahlot no jauna gada dasčas weefnizās waites netiškchot atwehtas. Pee tahdam ari peeder wezu wegā restorazija pasta namā, las arweem baidijufe pee publikas ihsti labu sawu. Waj tas zefoščoi publikai buhs pa prahtam, par to jafchābas.

No Oschlejas. Peeltdeem, 7. novembri, pulstī 7 wafarā, sčejenees Swirbutu fainneeks M. S. sehdejis sawā lambari pee galdā un lahjis laikrafstu, tad peepēchi norihbejis schahweens, kurešč to — trahpijis. Bet laundara rofa nebijuš droščha deefgan, sawu launo noluhku pīnigi safneegta, schahweens nebijis nahwigs, bet tā dšredams, tad tilai fabojata tikufe weena ajs. — Laikš bija kōti tumščs un wehtrains un faundareem taišm patiflams. Išmekleščhana usfahsta un zerams, ka neletis safneegš pelnito šodu. (D. W.)

No Leepajas. Bahrinu eelā atrodoščas basnizās fargš eraudšijis nejaufchē hwehtdeem, 2. novembri ap pulstēn 7 wafarā basnizā uguni, kura drihš nodšifufe. Nēka laba neparedsedams, tas panehmi rewolweri, pašaujis sawu palihgu lihdsi un nu abi bhwi dewušchēes basnizā. Ee-efot tee aifšlehguschi no eelščpušes durwis. Tuhlin tee ari pamanijuschhi, ka basnizā pādarita sahdišiba: wifas upuru lahbitēs ušlaustas, uš altara atrodoščas dahrgalās leetas pašudusčas, basnizās wihns išderts, dewmaife apehita. Basnizu ruhpigi pahrmelletoet išdewees useet faundari pašlehpušchōš sem lahdam trepem. Wispirms tas taihijās bruti fargam wirtū ar sawu leelo dunzi, bet schis iškchahwa un eewainoja winu lahja, pehz kam nebija grūhti sagli safēet. Išrahbijās, ka tas bija lahds no weetejā zeetofchana batalijona išbehdjis saldats.

(PASOŠ. BROŠ.)

No Leepajas. Neebigu skatu redseja 26. oktobri Walerijas eelas eedšchwotaji. No J. nama atskaneja bhahweeni un palihgā fāzeeni. Atsteidās ari poližija un eeraudhija setoščo skatu: lahds pušaudis sehnš eekchēes

fawai mahte matos un draud to ar nasi nodurt. No polijijas eeredneem waijats, kadeht wiensch to dara, sehnš stahsta, la mahte to subtot — sagt un tad tas newarot neta nosagt, tad mahte to sagaidot mahja ar steeneem. To wiensch negribot ilgati waihs zeest un esot apnehmees tikt no f a h b a s mahtes wala. Waj nu agral waj wehlat wiensch scho nodomu isdarischot. („Lib. 3tg.“)

No Leepajas. Polijijmeistars II, schiras kapeitns Konkewitschs, la „Wald. Wehstn.“ sino, ezelts par V. klases eeredni finantschu ministrija, jauneerihlotā tirdsneezi-bas nodata. Konkewitscha wahrs pasihstams plaskafai publikai sem pseudonima „Благодаръ“. Loti daudš wiensch rakstijis par kara ostar eerihschschanu Seemeka juhra. Tikai pehdejā laika tas peehsihwoja preeku, la Arlangesklā fahst eerihschot kara ostu un preeksch swabadas braufschanas uftureschanas buhwē leelus ledus lausejus.

No Schwitenes pagasta (Kurjemes gubernā). No „Mahjas Weesta“ pehruruden eeteikta tautas iglihtibas weizinaschanas beedriba, lai gan ne til plaskā mehra, eeneesta nupat muhsu pagasta dshiwē: nodibinata palihdshibas kafe ar kahdeem 6 tuhstloshcheem rubkeem iglihtibas weizi-naschanai. Puse no schi kapitala prozenteem tiks pasneegta kafes lihdsdalibneeku pehnahzejeem, kuri apmelle augstskolas. Par pabalstu prozenti neteek nemti, tikai wehlat tas jafamaksa. Zeturto datu no kapitala prozenteem dahwinās truhzigo beedru dehseem, lamehr tee apmelle widejas skolas un pehdejo zeturto datu peestaitis pascham kapitalam. — Zif jauts un teizams, zif p r e e k s c h i h m i g s schahds darš, par to buhtu weli kahdus wahrdus minet. Preezajamees, la Schwiteneeschōs walda schahds gars un wehlam winau pasachtumam daudš sefmes un swehtibas! M.

c) No zitām Kreewijas pusem.

Jaunais rekruschu nemschanas likums — us lo daram sewischki usmanigū muhsu zeen. lastajus — nosala, la kruschu mebram jahhdinas pusei no kermena garuma mehra (lihds schim drihtsteja istruchst 2/3 werschoka no schi mehra), bet — kad rekrutis zitadi wispahri pilnigi wewels un labi attihstijees, tad kara klaušbas komištjai teesiba nonemti winau ari tad, kad kruschu mehrs buhtu labi masaks neta augschā minetais. Ta tad turpmat nahst kara deenastā prahwš stais tahdu garu un teewu, bet zitadi wewelu jauneku, kuri lihds schim tika no kara deenastā atswabinati.

No Kaunas. Behdigs atgadijums notika schinis deenās weetejā Kreizberga swehru buhdā (menascherijā): swehru dihditajis Leons Kolbergs tika tigeru sprosta pa-sweests gar semi, tigeri fakrita wisi tam wirsū un winau mas azumirtlōs faplehsa masōs gabalinās. Publiskā fazehlās neapraftams ustrautums, wisi dewās us durwju pusi — un la arween schahdōs gadijumōs, tā ari te notika tahda traka speeschanas, la 8 zilweki tika pawisam nospeesti un daudsi wahrigi eewainoti, lai gan zitadi nedraudeja ne-lahdas breefmas, jo swehru sprostis bija zeeti aistaitis.

Pasimarku zenu, la Peterburgas laikraksti sino, gribot drihsunā pamafinat no 7 us 8 kapeitam. Ahdroschinas wehstules pawehlets peenemt ari no 5—7 walarā wifōs tahdōs pasta kontorōs un nodatās, kur tas eespehjamš isdarit.

Wispahreju sirgu isstahdi farihschschot nahkōscha gada rudeni Peterburgā.

Apraktu pamiruschu zilweku glahbschanas laba tahds Potu grafs Garwitsch-Garniki isgudrojis sewischku aparatu, kura melanisms fahlot strahdat, tiklihds jahrlā ee-littais un jau apraktais tikai masleet palustas. Aparats leekt tuhstin spraušees jahrlā gaisam un gaismai un wirs kapa kopinas pazetees karodinsch un sewischks swans fahlot jwanit. Aparatu warot isleetot preeksch wairal kapeem us reisi un atkal atnemt, kapu un jahrlu nemas ne-isahrdot. Paries wewelības kopschanas beedriba un wairal mahzitu wirru atraduschī scho aparatu par wifai eesteizamu.

No Karfowas. Gubernas walde, la weetejā „Gubernas Awise“ lasam, islaiduse pawehli, lai isprawnifi un ziti polijijas eeredni leetotu personigā fatifimē un ari rakstōs ar pagasta amata wihreem wahrdiau „Zuhē“ un newis „Lu“, la ari wispahri isturetōs pret wineem zeeni-gati. Schi pawehle zehlusēs zaur kahda pagasta wezala kuhdshu, kusch jutees apwainōis zaur pristawa raksta wahrdēem: „Es Lew pawehlu eerastees sinamā deenā tur un tur deenastā darischanas u. t. t.“

No Kijewas. Miljonas Tereeschtschenko dahwinajis 200,000 rubtu mahstlas ruhpneezibas skolas eerihschchanai.

No Rigas.

Leelā wehtra, kura 4., 5. un 6. novembrī ploš-jas ari Rigā, fazehlus Peterburgā tahdus pluhdus, tahdi tur labi sen neredseti. Uhdens fahstis no juheas Rewā til leelā mehra, la gahjis wifōs kanalōs pahri par krašteem un noteku wadu truhbas lihdsinajuschās masam struhku atam, par kurām uhdens pluhdis us eelam. Wif pagrabi un semakee dshiwokfi bijuschī pilni ar uhdenti, kusch zehlees pahri par normalo (lahritejo) stahwolkī 8 pehdas un 5 zollas. Pa eelam brauzot uhdens smeheles jau ratōs.

Schehl bijis skoleni, kuri newarejuschi tikt pee faweem we-zakeem mahja. Zaur polijijas gahdbu tee eewetoti se-wischkās patwerimes. Zdots ari besmaktas ehdeens kahdam 1800 personam, kurām bijis jamuhl ahra no faweem dsh-wolkēem. Uhdens zehlees til ahtri, la eedshiwotaji tikuschī pilnigi pahsteigti. Wifu deenu rihbejuschi leelgabalū schahweeni no Petera-Pawila zeetolshana wakneem, la breefmu signafi. Tikai otrā deenā uhdens kritis un eedshiwotaji warejuschi greestes atpafal fawōs ispositōs dsh-wolkōs. Stahde wehl naw pilnigi pahredsjama, bet sneedšas lihds miljoneem; fanteem gimenu pawisam ispo-sitas. Ari us Baltijas juheas sadragati daudš kugu. Us Daugawas isjauts miljums plostu. Rigā apgahja pat seena wewumūš un isklaideja pa Esplanades laukumū; pee Saku kalas apgahja laiwu ar strahdneekēem, kuri buhtu noslihtuschī, ja tuwunā nebuhtu gadijees twaitonis, kas laudis isglahba; no Zelaba kafarmam norahwa gabalu juma. Bahrdaugawā apgahstas wairal sehtas, aplausiti dahrsu toki. — Tamlihdsigahs wehstis dshred no Leepajas, Reweles un zitām weetam.

Rigas Latweeschu teatri swehtdeen, 9. novembrī, israhdbija Aspashjas lugu „Waidelote“. Trešdeeen, 12. no-wembrī israhdbis K. Blau'a fahstiwes ainu ar dseedaschānu „Bahrenite“ un peektdeen, 14. novembrī: G. f. Mosera un Fr. f. Schōntana joku lugu „Ruhju seewas“.

Pilsehtas teatris. Ondritscheka konzerts sweht-deen, 9. novembrī pilsehtas teatri nebija fapulginajis til daudš publikas, la to warbuht sagaidija. Newar to publikai wifai pahremest, la ta ar „mustas entusiasmū“ ir taupiga, jo ap scho laiku, kad rudena salnas fahst peenemt seemas notrahsu, pār wifu pasauli nahst neschehligi wirtuofu pluhdi. Schee pluhdi aifstalo daschu labu rubliti, kuru mustas zee-nitajam ir schehl, kad tas nomahsteem neweem, „klafstas“ mustas nesapratīs, atstahj konzerta namu, kura wirtuofūs patlaban grehwoja pret komponistu un mahstlu. Sinams, Ondritscheka wifoku spehli noklausitees gan latram eetei-zams, kusch zil nezil preeksch mustas interesejas. Ondri-tscheks war droshi stahtees ziteem tagadnes labakeem wifoku wirtuofeem, la Tomsonam, Hajam un Aueram zeenigi blakus.

Konzertu eesahla ar „Tristana un Jzoldes“ preeksch-spehli no Mikarda Wagnera. Ondritscheks eesahla ar Betowena koncertu, kuru gabalu mehš schajā pawasara ari no Auera dshredjām. Us klaweereem pawadija Schars Laftia lgs, kusch Bissta rapshdija weetam parahdbija ta-lantu. Konzertu beidza ar kahdu Haidna simfoniju, kura publiku spirdsinat spirdsinaja. P.

Rigas pilsehtas teatri israhdbis trešdeeen, 12. no-wembrī: operu „Mignon“; zeturtdēen, 13. novembrī: Ernsta Wieberta joku lugu „Ein Schritt vom Wege“; fest-deen, 15. novembrī: „Die Reise um die Erde in 80 Tagen“.

Selts un sudrabs nahst arween wairal laudis: la zitās pilsehtās, tā ari Rigā neishdōb waihs peeju un desmit rubtu gabalus. (Weenu un triju rublu gabalu isdoschana jau fenal aptureta.) Ta tad no papira naudas atleek weenigi til 25 un 100 rubtu gabali.

Rigas politekniskā instituta tirdsneezi-bas no-dakā Wisagustaki atkauts usnemt bei konturenzes efshamena wifus toš, kuri beiguschī Rigas mahzibas apgabala widejas skolas un dabnuschī Kreewu, Frantschu un Wahju walodā zaurmehra ne masat la 4. Pee Baltijas gubernam pee-rakstītās personas patura scho teesibu, ja winas buhtu bei-guschās ari kahdu zita Kreewijas daka atrodoschos wideju skolu.

Rigas politekniskā instituta direktors, la wiensch pee melnās tapeles politeknikā isfino, slehdšis literariski-finatnistlo fabeedribu „Semgalija“.

Augstako teknisko skolu mahjekleem pee-schkirta sewischka uniforma. Schis nosajijums neatteezotees us Rigas politeknisko institutu.

Rigas mahzibas apgabala efshaminajijas komitejā ef-shameni us daschadeem skolotaju amateem eesahstas 17. no-wembrī. Lubgumrakstus peenemt mahzibas apgabala kura-tora tanzelejā no 13.—15. novembrim, pulst. 3—4 pehz-pusdeenā.

Arkibiskaps Arsenijs dahwinajis eepreeksch fawas aifzetoschanas us jauno dshiwes weetu, Kasanu, Rigas je-parkijai 25,000 rubtu leelu neaifkaramu kapitalu, kura prezenti pasneedjami la pabalstis Rigas jeparikijas nabahsi-galam hafnijam, waj ari garidsneeku atraitnem un bahri-neem, garigo mahzibas eestahschu audsefneem un konfist-rijas kalpotajēem.

Rigas apgabalteesā peektdeen, 7. novembrī teesaja „Baltische Monatschrift a“ („Baltijas Mehnesch-raksta“) redaktoru Arnoldu fon Liedebohla lgu par Rigas atbalita zewjora ofzielo preekschrakstu paslabwigu ne-ewehs-roschānu. „Baltische Monatschrift a“ redaktoru, kusch bija apshuhjets us foda likumu 1029. panta pamatu, nosodija us 50 rubtu leelu naudas sodu, pee lam winam wehl ja-nodrusā wahrdū pa wahrdam samā awiše teesas spreedu is un ta pamatojumš.

Wehlreis briedinajums jaunawam un winau peederigeem. Resen atbrau no Ruldigas kahda jau-

nawa us Rigu pee fawa brahta un melle sew weetu. Lašdama laikrakstōs, la Awotu eelā kahda S. kundse melle „gefelshafstereeni“, jaunawa dodas turp, bet dabun finat, la weeta esot Leepajā. Jaunawa dodas lihds ar augschā mineto S. kundsi us Leepaju un — eekshst atklastā namā. Pirmejas diwās deenās tai nebijis no behgshanas neto domat, tikai zeturtdēen, 6. novembrī la pahelkūwuse lai-migi pahri par sehtu un dewufēs us polijiju. Ismelle-schana usfahla un noscheshojamā jaunelle aifshubita pee faweem wezakeem us Ruldigu. (Dūna-3tg.)

Peepeschī miruschī. 3. novembrī gorodowojs Nr. 171 un pafascheeru fuhrmanis Nr. 459 Maslawas Ahrrigas 2. ezirtni ahveda 65 gadus wezu nepasihstamu Schibdu, kusch bija pawisam stims un pazekts no elās; tas tuhlin tika fuhstis us glahbschanas eestahdi, bet zekā nomira.

— Maslawas eelā Nr. 132 esofschā trakteeri 3. no-wembrī peepeschī nomira kahds apmehram 70 gadus wezs, nepasihstams un pee strahdneeku kahrtas peederigs zilweks.

— 4. novembrī Elisabeteš eelā, pret namu Nr. 75, us trotuara atrada kahda peepeschī miruschu 38 gadus weza un nepasihstama zilweka lihki.

Utrasis lihkiš. 3. novembrī pilsehtas kanali, pretim garigam seminaram, atrada 22 gadus wezā strahd-neeka Petera Kurta lihki.

Laupitaja fakerschana. Nakti us 2. novembrī slepenpolijijas nodakas agentī, apeedami pilsehtu noschēf-neeku slepenu perektu apstatischanas noluhā, bija kahda us-brufuma azu leezineeki un wainigo apzeetinaja sem sefo-scheem apstahkēem. Pee leelā Maslawas eelā Nr. 110 esofcha nama agentī pamanija kahdu schaubigu tehwinu, kusch kahdu gahjeju bija nogahjis gar semi, to schnaudsa un nopuhlejās is fawa usbrufuma upura rotam israut naudu, kuru pehdejais wifseem spehkeem tureja zeeti. Kad agentī peesheidsās, laupitajis pameta fawu upuri un eesahla mukt, bet tita panahstis un ar naktisfarga Nr. 105 pa-lihdshu faguhstis. Laupitajis israhdbijas par semneeku Prochoru Karpitu un tas, kura bija usbrufis, par maf-pilsoni Josifu Brschosowski.

Melaines atgadijumi. 4. novembrī fabrika Dfirnawu eelā Nr. 55 esofchas mahjas sturstenis, pee lam kahds semē krihtofsch keegelis eewainoja 15 gadus wezajam Gwardam Blumbergam galwu. Gewainoto noweda slimnizā.

— 4. novembrī 15 gadus wezais Dāps Antonowš un 14 gadus wezais Zwans Kostopshenko Zaroslawas eelā Nr. 25 esofchas mahjas sehta apluhsoja kahdu rewol-weru, kas nemanot atsprahga un eewainoja Kostopshen-kam rotu un Antonowam labo kahju. Pehdejo noweda slimnizā. (R. P. P. A.)

Rugneeziba.

Sinas par Latweeschu fugeem. Julie Maria, kapt. Weinbergs, 17. okt. no Rigas us Devonportu isbrauf-dams, 31. okt. peeschgelejis Fortlandu. Anna, kapt. Behrsinsch, 3. okt. Rigu atstahdamš, 31. okt. fahneedšis Gzmouthu. Orient, kapt. Grehwe, no Plymouthas us Stetini isbraudams, 31. okt. gahjis Prawle fuhtrim garam. Bolly, kapt. Upsche, 31. okt. igahjis no Plymouthas us Stetini. Walgalzeems, kapt. Blahse, 31. okt. atstahjis Grangemouthi, us Colburgu dodamees. Ansis, kapt. Pub-linsch, no Cherbourgas isbraudams 26. okt., Cardiffā no-nahjis 1. novembrī. Alexander, kapt. Eissenthals, 30. okt. atstahjis Methili, us Rigu nahdamš. Upesgrihwe, kapt. Leepa, Newkastle eenam lahdiu us Leepaju. Emma, kapt. Augusts, 28. okt. igahjis no Cardigenes us Port Madoc, kur eenamš lahdiu us Hartburgu. Baltzer, kapt. Gribwans, 3. okt. atstahjis Maranhamu, Braslija, us Belisi, Hondurafā, eedams. Polux, kapt. Gribwans, 26. okt. atstahjis Brandehammu, us Londonu dodamees. Masirbe, kapt. Jordans, 1. okt. no Peterburgas iseedams, 27. okt. nonahjis Grantonā. Austrums, kapt. Wauers, 15. sept. no Belises iseedams, 1. nov. fahneedšis Havi-Irbis, kapt. Reinwalds, 16. okt. Leepaju atstahdamš, 28. okt. nonahjis Amsterdamā. Jasep, kapt. Schultners, 18. okt. no Rigenwaldes iseedams, 29. okt. nonahjis Tynē. Columbus, kapt. Gribwans, 9. okt. no Leppwikas isbraud-dams, 28. okt. eegahjis Lowestofā. Seodonis, kapt. Fr. Martinsons, 7. okt. no Rigas iseedams, 24. okt. nonahjis Goolē un ees tahlat us Plymouthu. Wilhelm, kapt. Weidemans, no Schields isbraudams, 31. okt. nonahjis Leepajā. John Martin, kapt. Bergs, 27. okt. atstahjis Antwerpī, us Rigu nahdamš. Woldemar, kapt. Frei-mans, un Silvia, kapt. Balkis, no Rensburgas brauf-dami, 2. nov. eegahjuschi Leepajā. Paulus, kapt. Eschull-stens, no Pajfanda, Amerikā, braudams, 31. okt. fahneedšis Queenstownu. Rosalie, kapt. Sielemans, 29. okt. atstahjis Portsmouthu, us Rigu nahdamš. August, kapt. Kongs, 30. okt. posts no Newportas us Trindābi, Wakar-Indija. Luoiade, kapt. Rufsmanš, no Bridgewater is-eedams, 30. okt. nonahjis Cardiffā. Bravo, kapt. Leewer-dowitsch, 16. aug. Arlangesku atstahdamš un us Glasgou eedams, 30. oktobri fahneedšis Grenodu. No Sunderlandes

īgahjūšči 30. okt. August Julius, kapt. Kraulle, uš Rīgu un Julie Alide, kapt. Kadagas, uš Colbergu. Midlesbro fasnēgūšči 29. okt.: Cyrus, kapt. Jurgenberg, un Alma, kapt. Sielemans, 18. okt. no Rīgas išeidami. Martinson, kapt. Martinsons, no 17. okt. atrodas jēdā no Newportas uš St. Pierri, Martinikas salā. Otto von Salis, 25. sept. no Rīgas išeidams, 29. okt. nonahjis Bepmouthā. Catharina, kapt. Behrinsch, 26. sept. no Rīgas išbraudams, 28. okt. nonahjis Plymouthā. Emilie, kapt. Mikelfons, 28. okt. atšahjis Fowey, uš Charlestownu eedams. Koidula, kapt. Leisbergs, 28. okt. išgahjis no Grangemouthas uš Wentšpili. Anstra, kapt. Friedenvalds, no Witas braudams, 25. okt. gahjis Kopenhageni garam. Sorkholm, kapt. Simmo, 24. sept. Kottu atšahdams, 27. okt. eegahjis West-Hartlepoolē. Frāhling, kapt. Kemmus, 30. sept. no Cardiffas išbraudams, 22. okt. nonahjis Malmē. Rinnschen, kapt. Bagats, 25. sept. Rīgu atšahdams, 27. okt. nonahjis Alšā. Martha Maria, kapt. Mušchuls, 17. okt. Rīgu atšahdams, 5. nov. eegahjis Corkā. Aldebaran, kapt. Schultmans, 8. okt. no Peterburgas išeidams, 29. okt. nonahjis Perthā. Golgatha, kapt. Dsolinsch, 30. okt. posts no Nortopinas uš Newhaveni. No Great-Yarmouthas sino no 2. (14.) novembra: Johannes, kapt. Charlows, no 16. okt. atrodams jēdā no Rīgas uš Plymouthu, ar Lowestoftas bugšehanas tvaikona palhšibū eegahdats oštā pret 50 mahzinam sterlinu (apm. 500 rēf.) famafas; kugi 5 pehdas uhdena, lahbinch jaiskrauj un lugiš jawed dokā. Sweiks, kapt. S. Puhlinsch, 3. nov. atšahjis Queenstownu, uš Pernambuco, Brašlijā, dodamees. Johannes, kapt. Rehs, 24. sept. no Rīgas išbraudams, 30. okt. safneehis Briggī. David, kapt. Dige, 1. nov. atšahjis Grangemouthu, uš Rīgu nahdams. Wilhelm, kapt. Utoperts, 27. okt. no Rīgas uš Sunderlandi išbraudams, aukū deht 6. nov. eegahjis Keepajā, kā patversmes oštā. Columbus, kapt. Dreyman, 1. nov. atšahjis Buntistandi, uš Rīgu nahdams.

(B. B.)

Vec Rīgas līhds 9. novembrim peenahjūšči 1714 kugi un išgahjūšči 1637 kugi.

No ahrsemem.

Jukas Brašlijā.

Ušbrukums břihwalsis presidentam nesen greesa attal no jauna kauschu wehribu uš scho semi. Kā iš „Wald. Wehšnecha“ sinojuma redsams, tad tīl nesen tur nobeigts tā fauktals „praweeshu jautajums“, t. i. e. enemta Kanudas pilsehta, kurā bija apzeetinajushees praweescha Antonija Konfesejira peekriteji. Sawangoto starpā atrādās tīl lahbas 200 peršonas, kuras buhtu spehjis gahjis neš eerotšchus; wiš jiti bija nonihkūšči, iškalkūšči, nostrandūšči frūgalwi, seerwas un beheni. Tā tad tihri jabrihnas, kā schis neezigais praweescha mahjehtu pulžinsch wareja turetees tīl ilgi pretim waldbibas kahrtigeem lara pulkeem. Newar sinat, ko scho wairat apbrihnot, waj kauschu muškibu, waj wīnu pazeetibu, waj wīnu drošchēdibu un fanatismu.

Zeen. laštaji jautās: kas tas par praweeti un tadeht winam tīl jentigi peekriteji? Behlās schis praweets beejajōs Brašlijas meehōs, gehrbās nabadsigi, staigāja bōšam lahjam un neapsegtu galwu un sauja kaudis, lai staigajot winam palat, tad buhšot labi klahtees wirs semes. Un weentulibā dšhwodami, neattihstitee kautini klawšija ari un dewās pee praweescha, kuresch dibināja lahda grubti peejamā weetā masu walštinu, kura neklawšija neweenai žitai waldbibai, neweenai žitai warai, kā tīlakai sawam „praweetim“. Brašileeshu waldbiba tapa beidšot tātšchū uš to ušmaniga, ta suhtija pulžinu schandarmu, lai sawangotu un išklaidešu ta bešprahitigo peekriteju baru, bet no schandar-meem negreeshās neweeus wairs atpafai. Bija jafuhta otrs, leelaks pulks, lahda energista pallawneeka wadibā, bet — ari tas negreeshās wairs atpafai. Neatlika nelas žis, kā ušahkt k a r u. Tuhštōschēm saldatu žihnijās mehne-scheem ilgi pret scho sawado „witžjo praweeti“, kuru wina peekriteju bars tureja par swehtu un lodem ne-eewatno-jamu. No wairat weetam istrentis, pa dakai zaur lahda sawa peekriteja nodoshanu, praweetis nometās augšchā minetā Kanudas pilsehtā, kuru generalis Oflars ar wīšu sawu armiju buhtu weht ilgaki warejis aplent, ja kaudis nebuhtu tīluschis peepsehti gan zaur badu, gan zaur wisadām žitām grubtibām, gan zaur neisturamo līhtu smaku beidšot tātšchū padotees. — Generalis mešleja, sinams, tuhlin pehž galwenā wainigā, t. i. pehž pascha praweescha, bet tā wairs neatrada. No eesahuma domaja, kā tam buhš isdeweesh isbeht, līhds beidšot lahds no wangineeseem pateiza, kā praweets jau 8 deenas kā nomiris un gutot apralts zee-tošchā galwenā apzeetinajuma pagraba telpās. Rīhki nu tuhlin israfā, nofofografeja un par swarigo ateadumu ušnehma protokolu. Saldateem nu tīsa dota pawehle išpostit papreeshch Kanudas pilsehtu tā kā tur nepaleet ne atmens uš atmena un tad tīlakai nahkt mahjā. — D a u d j nu gan ne-efot no wineem wairs palžis, jo neweseligais klimats un šhwās žihnas prašjūšchās toti daudj upuru. — Par Brašlijū waretu teikt, kā winai peemihst lahda „nelaime“ saudet sawus labatos walšis amata wihrus tairni tai aumirski, kad wini tairšas fertees pee

lahdām nekahdām swarigatām reformam, tahdām, kuras walstij atneštu leelu swehtibu. — Tā peemehram išgahjis ari Brašlijas wizepresidentam, kuresch ištā presidehta ištās štimibas deht wadijis walsti labu laiku. Eilshdji tauta sahtuš wina teizamo darbibu atsiht, kad jau ari pats presidents bijis spehjis gahjis sahtees attal sawā weetā: tas atbrauzis šno sawas wafarnizas un wizepresi-dentam bijis jaet . . .

Leelas zeribas leel uš nahšofchām špresidenta wehleschanam: domā, kā isdoses eewehlet tahdu žilweku, kuresch buhtu tā falot pilnigi sawā weetā. Bet kas sin, waj ari schi zeriba peepildas. Sawehlas nu gan tas buhtu. Kandidatu, kureem wiswairat zeribu tīl eewehleteem, schimbrihšcham trihs: Rampos Salles, bagatās kasejas „prowinzes San-Paolo tagadejais presidents, Sauroš Sobrē, līhds schim Para prowinzes presidents un Julijs de Kostiljo, Rio Grande do Sulas presidents. Sewišchi pehdejais buhtu toti freetnis un preeshchšhnihs presidents, to wīnch peerahdijis majūmā Rio Grande do Sulas walsti, kurā ešot tihri japreezajas par kahrtibu administrāžijas un žitās eestahdēs, par zeetem un žiteem fatikšmes līhdsjektēem.

Wahjija. Neitl ween uš šaiti salas, bet ari Brašlijā un Kinā Wahju waldbibai ja-atreehji sawu pawalstneeku goda, wehelibas un dšhwibas laupishana. Kinā ta eeneh-muse weenu no tureenes wislabatām oštam Kiao-Šchā, kuras tuwumā nolauti dāšchi Wahju misionari. Wispahri domā, kā Wahji scho oštu ari paturēs kā masu atlihdšibu par Kinās-Japanas lara laika parahditu palalpojumu.

— Nesen mahju žeen. laštaji laštija pahris numurōs pahrshtatus par diplomatu darbibu, kureem pehdejōs 3—4 gadōs bijis teeshcham daudj to darit. Schimbrihšcham waram pašneegi sinas par a l g a m, lahbas dabun Wahjijas diplo-matistee preeshchšahwi. Wisleelakee eenehmumi ir Wah-jijas wehšineekēem Peterburgā un Londonā, kuri dabun ap 70,000 rubku gabā. Wehšneeki Parīšē, Kon-stantinopolē un Wihnē dabun apmehram 55,000 rubku un wehšneeki Romā, Wašingtonā un Madridē — apmehram ap 45,000 rubku. Wiš dabun břihwu dšhwolki. Suht nu algas ir daudj majatas: Kinā, Peršjā un Japanā — 30,000 rubku gabā. Masaka alga, kuru suhtni dabun, ir — 12,000 rubku gabā. — Wahjijas 19 generalkonšulu algas grošas no 10—22 tuhštōschēm rubku. Konšulati eerihtoti 59 weetās ar 5—15 tuhštōschū rubku seelām algam. — Ahrleetu ministrijas walšisekretars dabun 17,000 rubku algas, 6,000 rubku representāžijas naudas un břihwu dšhwolki. Apafschwalšisekretara alga ir 12,000 rubku, diwu direktoru — katram 10,000 rēf. un dšhwolka nomas nauda.

Austrija. Tautas weetneeku namā turpinas weht arween žihna starp opossijū un ministru preeshchneeka grafa Vadeni peekritejeem. Schis žihnas gals naw weht pare-dsams, bet to jau war teikt, kā ministrija laitam gan wairs ilgi nepastahwēs, jo ari pats kelsars ešot jau pret wīnu un ilgojotees pehž meera sawā walsti, fewišchi weht tagad, kur wina 50 gadu waldbibas jubileja jau aš durwim.

Franzija. Par nosoditā kapteina Dreifusa ušture-schanās weetu Jaun-Kalebonijā, tā faukto „Welna salu“, lašam laikraštā „La France“ sefoshu: „Nesen scho rindimu ras-šitajam bija isdewiba rediet aishuhtito Dreifusu un wina tureenes noschelojami behdigo dšhwōi. Dreifuss palžis bes laika firms un weht tīlko sawu dšhwōibu. Schimbrihšcham tas līhdšinas drupam, isdehdejušcham gindenim un ne uš ko newaretu labaki, kā uš wīnu, atteektees pašhštamais brees-migais jesuitu išteitums: perinde ac cadaver*). Lat gan nofeegums — tehwijās nodoshana, par kuru tas scho sodu zeech, ir toti smags, tad tātšchū wīnu redšot pahraem katru schehlabas. Kad tas atšahj sawu buhdu un iseel pašai-gatees, winam sēto wisur žetuma fargš, apbrunots no galwas līhds lahjam. Sargam stingri ašleegts ar Dreifusu runat. Tā tee paštaigajas abi lahdu lažinu tā mehmi. Pehž tam Dreifuss dodas uš lahdu salas palalninu un tīlīhdj wina wahjās lahjas safneehs tā galu, tas apseh-schās un noluhšojas štundam ilgi uš tuwo žubras spoguli. Ižodamees greeshas wina wīšu dšhwibas preeku saude-jūšchās druhmās ažiš uš to apwahrtšchā puš, kur tahtu aš juhras atrodas wina jaulā tehwijsa — lepna Parīšē. Bet nerimšošcho juhras bangu krahtschāna pahrspehji krehis nopuhtas un ari ažiš nespehji tahkal raudštees, kā līhds netahtajai Sw. Dosefa klišchū salai, kura tā sehtin ap-sehta ar melneem krusstēem un leezina, kā — wina ir aš-suhtito k a p f e h t a!

Nelas nespehji Dreifusu walšinat, ušjautcinat, tīl peemiršt wina grubto stahwalši! Neween moralistōs šahpes, bet ari salas neweseligais gaisš palihdseja sahtl scho pilnōs spehla gadōs stahwošcho wihru. Šihmis tam pilns frunku, kuplee bruhnee mati firmi, un naw ari wīnu daudj wairs atližis. — Buhdoi, kura winam eerahdita par uš-tureechanās weetu, wisapahrt ušzelta augsta muhra sehta. — Ušraudšiba tīl pat stingra tā deenu, tā nakti. Tīlakai tīl sinā atkauts atweeglinajums, kā Dreifusu netura wina wahjās wehelibas deht wairs peeklatu pee ferras un tad ari wezajam, fatrumējūscham fargu kugim „Jouffroy“ atkauts dotees atpafai uš nošedneeku kolonijas galweno nometnes

*) Šmidtū, tīlki!

weetu. Žitadi wiš tāpat, kā no pascha sahtuma. Tā peemehram pasča twaikoni ašleegts peeshahtees pee salas un ari žiti kugi nedrihtl winas tuwumā ismešt enfuru, isnemot twaikoni „Pourvoyeur“, kuresch salai peewēd pro-wiantu. — Dreifusa uštureechāna mahfā waldbibai seelas naudas sumas: preeshch wina ween teel uštureis ihpachš fargu pulks ar fewišchū wīnšwraugu preeshchgalā, turam jā-atbild, ja Dreifuss isbehtu. Bet no behžschānas nabaga žetumneelam naw ne ko domat. Pat tad, kad tīlki ^{šahwōi} lotš wehelis ušbruzeju pulks, lai wīnu ar waru ^{šahwōi} mabinatu, pat tad Dreifusam nešdotos tīl dšhwōi m no salas projam, jo wina fargeem dotas pawehles, ko schahdā gabijumā darit — t. i. Dreifusu noschaut. . . Warbuh gan, kā agrat Dreifuss zereja tairni uš schahdu atshwabinaschanas weidu, bet — tagad tas sinās, kā s wīnu tahdā gabijumā sakaiba.

Deesin waj tas ari sin, lahdu trofni sažetuse wina leeta schimbrihšcham Parīšē un, waretu teikt, ari wišā išklihtotā pasaulē, kur katris mehšs peegreest sawu līhdšuhribu tam, no kura war domat, kā tas — zeech newainigi?

Tuhlin pehž schim druhmām ainam nebuhtu warbuhst leeki atšahstīt sefoshō gabalīnu iš „Гражданин“ rebaktora un isdeweja knaša Wešchšchersta deenas grahmataš, kuresch tagad weeshojas Parīšē un mehgina nodibinat ja un u t r e j s a b e e d r i b u starp Kreewiju, Wahjiju un Franziju. Zezeentais publizišs nostahsta, starp žitu, sefoshō: „Wakar es eepafinos ar interesantu tureenes augstako aprindu jaunās pa-audšes tihpu. Weeshnizā sehšch jauns kundšinsch lopā ar diweem žiteem kungeem un weenu damu. Kamehr faruna grošas ap nopeetnām leetam, wīnch nesaka ne pušch-plehsta wahrdina, bet tīlīhdj tas spehž seelites ar sawu naudu — tad tam waloda ronās tuhlin. Tā peemehram tas nostahsta, kā wīnch walar famafajis 100 rubtu par sawu speekiti un 400 rubtu par knopju pahri. Kad runa grošjās ap feweeshu stahwōli, tad schis apšahšamais bagatneeks apgahwoja, kā wīnch tīl tahdu atšihstot par ihstu seeweeti, kura neprašot par pirmo wīstī masaf nēdā 20,000 frantu (apmehram 7000 rubku). — Dama, ar kuru sehšis kungs lopā sehdeja, bija ari eewehrojama tihpa: mati tai bija trijās krahtsās, žepure ar trim stahweem, katrā stahwā eesprausta adata ar brīhantu galā, uš pirkšteem trihs rindas grehsenu, uš rokam trihs rindas aprotšchū. Un rokā tā tureja naudas mažinu no tihra selta ar trim rindam dimantu. Weš schahdam schi bija jaunakās Parīšes modes seeweete. — Ar otru jaunungu es fatikos weeshās.

Tas suhrojās, kā winam neatleket laika grahmataš lošt: pulkstēn 2 pehž pusdeenas tas ižetotees, ešot weeshs, ehdot tad pusdeenu, tad tāpat „pahšhwōjotees“ un tad nahkt wakarinas, pehž tam balles, kraitis u. t. t. Un tā tas ešot katru deenu. Uš knaša jautajumu, waj winam tahda dšhwē neapnihtot, jaunkundšinsch atbidējis, kā nebuht ne, to wīnch turot par ihstu preela un laimes dšhwōi. . . Nu ja, ja. . . „Arbeit ist süß, aber Mühsiggang ist auch nicht bitter.“) saka Wahji.

— Dreifusa leeta top arween interesantata: noteesatā sap-teina brahlis rashtijis kura ministrim wehtulki, kurā tas pašino, kā wehtulki, uš kuras pamata Dreifusu noteesajūšchi, rashtijis lahds rotmeistars Esterchāšis. . . Sinams, kā nu tīsa ušahkta ismekleschāna, kura, tā jabomā, atklahš pateeshbu schai leetā. — Pa to laiku Parīšes gubernators eeslodhjis uš 30 deenas areštā sawu abjutantu — par to, kā tas ispaudis awiše-neeteem dāšchās leetas, kuras teem newajadseju sinat. — Netahtu no Wahju robeschās apzeetinats lahds speegš, kuresch nodewis dāšchus dokumentus garam brauzescha Wahju dšelsžeta wilzeena kondukturam.

Italija. Žil leela weht Italijā laupitaju wara, to peerahda sefoshā prahwa, kuru nupat isteesaja Palermo pilsehtā. Šaha gada 21. junijā lahda laupitaju banda ušbruluš Britšchi preesterim Antonijam Kompanjam (Antonio Compagno), ašweduse pehdejo few līhdji un praš-juše no wina radeem 40,000 liru (apm. 15,000 rēf.) iš-pirkšchānas naudas. Wairat deenu sabijūscham wangibā, preesterim tomehr isdeweesh no saweem možitajeem isbeht, tadeht kā wina fargš bijis zeest eemidšis. Pee teefas preesteris ishehlojis sawu muškšanu schahdi: „Bija naktis un es patlaban pee swezes gaismas nobeidu rakstīt wehšulki sawam brahlim un wīnu luhdsu, lai tas ispesti mani no schim mokam un mahfā peeprašito ispiškchānas naudū. Pahzlees es gribu nodot sawam fargam norakšito wehštuli, bet eeraugu, kā tas tura plinti želu starpā un guf. Manas pirmās domas bija ušlaušt durwis un beht, bet trofnis buhtu laupitaju wifadā sinā ušmodinājis, tadeht bija no schi nodoma ja-atpafas. Žil grubti tas man ari nenahjās, es tomehr iswilkū lehnitīnam plīnī iš wina želu starpās un gribēju eeshaut winam kahljās, lai wīnch newaretu dšhrees man palat. Bet te man eekrita atkal prahtā, kā laupitajam rewolweris labatā, kuru iswilkū man nebija nekahdas žeribas. Ar to wīnch mani buhtu wifadā sinā noschahwis, tad es wīnu buhtu eewainojis. Tadeht es pahmetu krusu, luhdsu Deewu, lai man peedot to grehta darbu, kuru nupat sagatawojos padarit, tad swehtiju laupitaju, kureem zaur manu roku bija janokstuhst tuhlin Augšā Soga preeshchā un — ischahwu winam zaur galwu diwas lodes.“ — Preesterim isdewās safneegi laimigi tuwalo polijijas nobatu, kura is-

*) Darbs ir salds, bet šinkošchāna ari naw rubgata.

fuhtija tuhtin saldarus un faguhtija nošchautā laupitaja beedrus.

Spanija. Lai gan jaunā Kubas generalgubernatora finas plan tāpat kā viņa preeščahjeju laikā — toti labi un pašchapiņigi, tad tātchū pateestā salas stahwohtis wehl druhmaks nēla agrā, jo dumpineeki sin un juht, ka ilgi Spanijas waldbiba nespehs, lihdsēktu truhkuma deht, wineem pretim turetees. Waldbibas gruhsto stahwohtli Spanijā isleeto ari karlisti, kuri neit ween wahf pār robeschū wisadus eerofschus un kara materialu, bet ari it atklahsti telegrafe Spanijas trona mehtetajam Don Karlofam, ka wini ilgodamees gaidot uš to deenu, kur fugis atwedis Spanijai jauno karali un leelgabalu duhtschana winu apwehtis.

Kretas sala. Kreewijas konsuls pašinoja Greeku bistapam Kaneja Nikiforam, ka Wina Majestate Kreewijas Keisars lischot ušbuhtet uš Sawa rehtina nodegujscho křistito pilsehtas daku. Ari bahnizu Winsch lischot paleelinat un preešč Randijas, Ketimas un Kanejas nabageem isdošchot eewehrojumu sumu pabalsta. (Kr. tel. ag.)

Indija. Mehriš isplatas arween tāhtat. Puna fassina pahri deenās 134 un nomira 94 žilweki. Slimnizās guk ar mehri slimās 630 personās. Pilsehta no eedšiwotajem gandriš pawisam atstahja. Dauds galwehtas eelas pilnigi aistrustotas.

Walejas wehtules.

W. G. — Lofdonā. Re-efam wehl paspehtušči eewahki wisas finas, lantdeht wehl ja-atleek. P. A. Stohšu un dejelus neislectosim.

Tirgus finas.

Rigā, 10. novembrī 1897. g.

Rigās labās tirgus pehdējā nedēla bija rahtms. Kweešču jenas pat druhsta křita. Linsehtu jenas gan atkal zehlās. Wispahri tā peewedumi, tā agrosijumi Rigās labās tirgū ir pamahsi. Rā-pirzēti tā pahrdewiņi atūras. Un tad eewehro wispahrejo pašaulēs labības tirgus stahwohtli, tad ja-afihst, la pahrdewieem naw emehla waiditees par deestn kahdu jenu křichanu. Ari galwehts pašaulēs labības tirgds kweešču jenas pagahjuščās nedēlas fahlumā druzin slihdēja uš seju — křita, bet tad uš nedēlas beigam atkal kweešču jenas patika stin-grafas. Šcha gada pawahjā labības raščha pašaulē ir pamahsi, uš lura notahjoties war puslides drošči teikt, la azumitli naw jahaidas par eewehrojumu jenu křichanu, drihtal gan war zeret uš wehl leelaku jenu stin-gribu tāi gadījumā, ja Argentinas šcha gada raščha neubtu wisai isemiga. Ka apstahsti azumitli pateest tāhtsi, la naw jahaidas par labības jenu fahjūstamu křichanu, leezina sefoshēe flahiti. Peht Angļu labības fahitita Broomhalla nule islahām finam Eiropas šcha gada kweešču raščha apmehtam 140,000,000 hwarteru*) jeb 307,120,000 hektolitru**) (apm. 600,000,000 puhtu) pret 185,000,000 hwarterem jeb 537,980,000 hektolitrem pagahjuščā gadā. Ja fahihhdina šcha gada kweešču raščhu ar 1891. gada, tā fahitā bada gada raščhu, tad isnahst, la šchogad Eiropas raščhojuse pat 10,000,000 hwarteru jeb 29,080,000 hektolitru (apm. 43 milj. puhtu) kweešču masat nēla minētā bada gadā. Seemet- un Deenwidus-Amerika šchogad raščhoja apmehtam 93,000,000 hwarteru (apm. 420 milj. puhtu) kweešču, no lura dandsuma nahst uš Seemet-Ameriku 74,000,000 hwarteru, lantehre 1896. gadā Seemet-Amerika tātai raščhoja 59,000,000 hwarteru. 1891. gadā wiša Amerika raščhoja ar 101,000,000 hwarteru (apm. 425 milj. puhtu) kweešču. — Wija, Afrila un Australija — peht Broomhalla — šchogad raščhojuschās kweešču pat 11,000,000 hwarterem masat nēla pagahjuščā gadā. — Wisu pašaulēs šcha gada kweešču raščhu Broomhalla rehtina uš 278,000,000 hwarterem pret 298,000,000 hwarterem 1896. gadā, 309,000,000 hwarterem 1895. gadā, 320,000,000 hwarterem 1894. gadā, 314,000,000 hwarterem 1893. gadā, 305,000,000 hwarterem 1892. gadā un 308,000,000 hwarterem 1891. gadā. Tā la pagahjuščā un šcha gada kweešču raščha, peht Broomhalla, nesēdja patebrina wajahtsi leelumu, tad grihet negrihtot bija jakeras peeweezem krahjumeem, kuri schimbreišcham ešot siveri mahinajuschēes. Wjim pahrdewieem Eiropas, Amerikas un Kanadas kweešču krahjumi schimbreišcham ešot tātai 10,000,000 hwarteru leelē pret 15,000,000 hwarterem 1896. g., 20,000,000 hwarterem 1895. gadā, 22,000,000 hwarterem 1894. gadā, 22,000,000 hwarterem 1893. gadā, 15,000,000 hwarterem 1892. gadā un 15,000,000 hwarterem 1891. gadā. — Tātai sehifschēi bagata kweešču raščha Argentīnā, peht Broomhalla domam, wehl waretu kuremeht Eiropu isfahgāt no kweešču truhkuma, bet ari pat tāi gadījumā wehl ar kweešču krahjumeem buhtu ja-apeetas taupigi. Rahwa tūpreti buhts Argentinas raščha, gruhsti nosahst, tā ka finas, luras no tureenes nahst par plaujas zeriham, loti dahschabas, nereki pat gluhsi prehtas. Šf Australijas nahst labālas finas par plaujas zeriham nēla lihst jehim. Weetam tur lauki stahwoht pat toti labi. Seemet-Amerikas Samednotās Walsch aij pahral leela fahjuma schoruben apsehts ar hweeščem fahmhēdā pat 10—15% masat lauku nēla pagahjuščā gadā. — Stahjā wairat weetās bijuschēi leeli pluhdi. Spanijā atkal sehlopi suhrojās par leelu fahjumu. Angļu, Franščhu, Belgijas un Solandijas žirgi bija pahstihwi. Kweešču jenas pehdigi atkal tapa stin-grafas. Ari Kreewijai sehšis gads raščhas finā, tā tas redsams is sefoshcham ofižielām finam, fahzams par neisdehtuschos.

Par 1897. gada Kreewijas labības raščhu lafam no semkopības ministrijas isseotās semkopības finas apmehtam sefoshchās wehtis, luras ministrijai peewahhtitas no winas semlopiem-foref-ondente, m, luru flahis fnechās peew 6700: sehšis gads japeestaita peew nerahschās gadeem, jo lai gan nerahschā nēfahneest gluhsi tahdu mehru, tā 1891. gadā, tad tomehre tagadejais lauku stahwohtis lihdsinas uš mata 1880. gada stahwohtim. Waldbibas laitrahtsi atsiht, la Eiropas-Kreewijā galwehtas labības fugu raščha naw labi isewufes un la žitu labības fugu raščha fahw sem widejās. Wuhšu un kweešču raščha flitā pat tur, kur agrā bija weenmehre laba raščha. Tas patis jahata ari par ausam. Tā peeweh-ram kweešču un rufu raščha flitā pat anglijā melnemes apgabālā: mehtēd 65 apgabālās tā flitā, 140 apgabālās neapmehtinoscha un 98 apgabālās mafata tā wideja. Šlīra raščha sefoshchās gubernās: Kur-flas, Delas, Lulas, Rafanas, Lambowas, Samaras, Woroneščas, Saratowas, Penfas, Astrahas, Defarabijas, Laurijas, Karlowas, Lschernigowas, Pernomas, Grodnas, Nowstawas un Wschini-Nowgorodas gubernās. Labahrušču raščha bija tātai Sarostawas, Tweras un seemelu

gubernās. Loti raksturiga ir šchi gada raščhas leela dahschadiba: weenā un tāi pahschā gubernā naw wisds apriahds weenada raščha. Kurflas gubernā peewehram rufu raščhā stahpiba lihdsinas 0—9 ischewertem. Lulā ari tāpat, t. i. weenā weetā naw neta, otrā 9 graudi no grauda, Delas gubernā stahpiba sefoshchā: 1/2—9, Woroneščā 1/4—12, Saratowā 0—13, Jelaterinoslawā 1—15, Rijekā 1 1/2—13, Karlowā 1/2 lihds 12%. — Rufu raščha bija wispahri flitā un gubernās, kur rufu naw, kur naw ari ausu. Weešči ušanguschēi peetelofschā mehra Defarabijas, Kurfemes, Widsemes, Peterburgas, Dlonejas un Jelaterinoslawas gubernās, tā ari seemetās. Wisa rufu raščha Kreewijā lihdsinas = 87,774,000 ischewertem, seemas kweešču = 7,610,000 un wafaras kweešču = 23,686,000 ischewertu, ausu = 70,445,000, meešču = 23,845,000 ischewertu un maiša (Turku kweešču) = 4,274,000 ischewertu. Samehra ar widejo gadu raščhu šchogad ishruhst 69,630,000 ischewertu. — Šchis pahschas ofižielās finas pašneest mums ari wehtis par seemas sehjas stahwohtli. Šchis ari naw eeprežinofschas. Wispahrs teel aistruhdits uš neisbewigo sehjas laitu un tad uš apstahsti, luresh, tā augščā minetais fahojums isfahs, warbut weht nospehtnēš nēla pate nerahschā, proti — uš lopu barības truhkumu, turesh zehlās dandšās gubernās žaur wafaras ilgo un pahstahwigo fahjumu. — Labības jenas Rigā schimbreišcham schahdas:

Wuhš, Kreewu, uš 120 mahzjūnu pamata malfā 77—78 lap. pubā. Kurfemes rufsi 72 lap. pubā. Tendeze: stin-gra. Kweešči. 128—130 mahzjūnu smagi Kreewu kweešči malfā 117—118 lap. pubā, 125—128 mahzjūnu smagi Kurfemes kweešči malfā 106—117 lap. pubā. Tendeze: stin-gra. Wēšči, sefchlanšču, uš 100 mahzjūnu pamata malfā 70—73 lap. pubā; Kreewu meešči malfā 73—74 lap. pubā; Kurfemes 105 lihds 110 mahzj. fm. meeščs deb 68—72 lap. pubā. Tendeze: stin-gra. Aņas. Labās gahschās aņas malfā 70—80 lap. pubā; schah-wetas aņas malfā 70—75 lap. pubā; Barijas un Eiwās-Selejas aņas malfā 64—70 lap. pubā. Tendeze: stin-gra. Linsehtas. Stepu sehšās uš 87 1/2 proz. pamata malfā 124—125 lap. pubā; parahšās brahš sehšās malfā 109 lap. pubā. Tendeze: stin-gra. Linsehtu eļlas rauhči, sejeemes, malfā 89—90 lap. pubā. Kreewu linsehtu eļlas rauhči malfā 88—90 lap. pubā. Santes puhtu (saulgreeschū) sehšlu rauhči malfā — lap. pubā. Sirmi malfā 65—67 lap. pubā. Pupas malfā 74—76 lap. pubā. Alijas peht par 46 lap. pubā. Kanepes malfā 130 lap. pubā. Kanepasi. Kanepaju tirgus ir fluss, bet stin-gra. Rini. Luru tirgus ir fluss, jo arwemes mas peepraha un ari peewedumi ir mah. Šhiti labds lihds par R (risti) un X R X (satele risti) deb 39—40 rbi. birlawā; par Z K (ginš) un X HD X (Pernomas „hofre ibanti“) malfā 34 1/2—36 rbi. birlawā; par S P K (superior pihtkroni) un S F P HD malfā 29—31 rbi. birlawā; par P K (pihtkroni) un F P HD (smalle pihtkrodeibanti) malfā 24 1/2—27 rbi. birlawā; par P W (pihtkrodeibanti) malfā 18—20 1/2 rbi. birlawā; par W (deahsi) un HD (hofre ibanti) deb 16—19 rbi. birlawā; par D (deibanti) un L D malfā 15—18 rbi. birlawā un par D W (deibanti) un L D W deb 12—14 rbi. birlawā.

Pahstihlas jenas Rigā:

Table with 3 columns: Item name, Price per unit, and Unit. Lists various goods like Sweets, Raisins, etc.

Kreepajā.

Wuhš uš 120 mahzjūnu pamata malfā 75—78 lap. pubā. Tendeze: stin-gra. Kweešči (puhtu) malfā 106—118 lap. pubā. Tendeze: stin-gra. Wēšči malfā 63—70 lap. pubā. Tendeze: stin-gra. Aņas. Labās gahschās aņas malfā 72—81 lap. pubā; Kurfemes aņas malfā 66—75 lap. pubā; Kurflas, Karlowas, Selejas-Eiwās, Delas, Rijekas un Barijas aņas malfā 67—78 lap. pubā. Melnauņas (15 proz.) malfā 67—68 lap. pubā. Tendeze: stin-gra. Linsehtas. 7 mehri leišchū sehšlu malfā 110—112 lap.; 7 mehri Kreewu sehšlu malfā 110—112 lap.; 7 mehri stin-gru sehšlu malfā 120 lihds 125 lap., 6 mehri sehšlu malfā — lap. Tendeze: stin-gra. Sirmi uš 100 mahzj. pamata malfā 75 lap. pubā. Sirmi malfā 63—73 lap. pubā. Tendeze: stin-gra. Santes puhtu (saulgreeschū) sehšlas malfā 84 lap. pubā. Kanepes malfā 125 lap. pubā. Tendeze: stin-gra. Kanepasi malfā 57—58 lap. pubā. Tendeze: stin-gra. Alijas. Kupjas lijas malfā 58—61 lap. pubā; widejas lijas malfā 55—57 lap. pubā un smahšās lijas malfā 54—55 lap. pubā. Tendeze: rahma.

Telegramas.

Peterburgā, 9. novembrī. Wina Keisaristās Majestates eerabās is Jarškoje Selas Peterburgā un pagodinaja 210. Maslawas kahjneeku rehtemes pulka bah-

nijas paradi ar Sawu krahšchuchanu. Peht parades bija goba brofahst Seemas pilst. — No Odejas fino, la tur fahstisi 7. novembrī juhmalā grimt seme. Ispohitas wairat ehlas. Semē raduschās uš reisi wairat meētās leelas plahsmas, pat diwu asu platas, atflanejušēi druhma krahšchēschana un brakhšchēschana, ehlas fahstuschās sehlo-bitees, eedšiwotaji dewuschēes nahwes bailēs ahra, nes-dami lihdsi, ko ween tee spehjuščhi ahtrumā sakert. — No Kaunas telegrafe, la tur apgabalteesa noteesajušēi Lurogas tautskolotaju Dublihu uš 10 gadeem peew spaidu darbeem par to, la tas pahstahdajis peew jawām skolneezem reebigus kauna darbus. — No Rielas fino, la peew Bahžu flotes rekruschū iswehtrinaschanas atraduschēes ari Kreewu kara luga „Wladimir Monomach“ wirsneeki un saldati. Keisars Witums flawejis jawā runā Kreewu flotes lareiwju waronibu, atgahdinajis, la Kreewu Keisars ir ari Bahžu flotes admirals un usfahzjis trihsreih „urrah“ par godu Kreewijas Keisaram. — Bahžu waldbiba peeprajot 50,000 dolaru no Haiti waldbibas, tā atlihdsinajumu par Lūderjam nodarito pahrehtibu.

Parisē, 9. novembrī. Generalim Peljē (Pellieux) ušdota ismelleščhana Dreifusa leetā. Publīkai nēlas naw finams par ismelleščhanas gaitu, jo wifu nura leelakā noslehpuumā. Rahdu pahlawneeku Pīlaru (Picquard) apmaino, la tas ihdewis senatoram Scherer-Kehtneram dahschus do-kumentus. Schimbreišcham Pīlaras deen Tunijā, bet tagad dabujis pawehli greeštees atpakaļ uš Parisi. — Scherer-Kehtners nespehtschot wehl nēlahdus jokus Dreifusa leetā, bet nogaidischot ismelleščhanas beigās, jo tad israhhditos, la rotmeistars Ehterhahsi teescham wainigs, tad Dreifusa prahwa tiktu tā la tā rewideta. — No Kretas fino, la no tureenes aishraukuschū Bahžu matroschi, pawaditi no leela lauschu pulka. Turku kara spehta nodahas parahdi-juschās militaristo godu. Ruga „Keisareene Augusta“ komandants noturejis eepreešč aishraukuschanas paradi par leelwahstju fahweenoteem kara pulkeem un pateizees par firsnigam beedru juhtam, luras žitu wahstju lareiwju weenuehtr parahdiuschū Bahžu matroscheem. Rugs „Keisareene Augusta“ dojees laifam gan uš Kiau-Tschau'u. — No Kinas wehtsi par Kiau-Tschau'as ohtas eewemischanu, la Bahžu flotes komandants kontr-admirals f. Diehdrihs usahzinajis Kinas kara pulkus atstahst apzehtinajumus, jo žitadi tee tiks bombardeti. „Duhschige“ Kinas lareiwji tad nu ari negahdiuschēi ilgi, bet dewuschēes prom, pawisam kahdi 1200 žilweki. Uš apzehtinajumu wahneem pahluschēi kahdi 14 Krupa leelga-bali, luras Bahži tuhtin apshlahjuščhi. — No Londonas wehtsi, la tur nesen ischlees leels ungušgrehšs. Nodegu-schās kahdas 100 leelas prehtchu noliftawas. Sautejumu ešot kahdi 30 milj. rublu. — Šf Konstantinopoles telegrafe, la Tatar- Bahartschikas pilsehtas birgermeistara Kon-stantinowa sehplawas atsihti no teefas puses par waini-geem un noteesati: Topalows un Talepows uš nahwi, Stojanows uš 1 gadu peew spaidu darbeem. Talepows naw wehl piingahdigs, tadeht wina sodu pahrewehtra 15 gabū ilgā swaidu žetumā. — Sultans ezehtlis Armenieeti Jo-hannes-Effendi par pilsgalma ministri. — Wifas eestahdes fahstuschas laht naidu Kretas mohamedanu pabalstam, kuri žeschot leelu truhkumu. — Kretas dumpi-neeki apschahdiuschēi no Spandas raga Austrijas torpedu lugi „Tiger“, bet lodes naw aistituschās tik tahtu. — Austrijas wehtineezibas fugis „Ham“ dewees uš Wersinu, lai fanemtu tur no Turku waldbibas apsolito gandarijumu: weetele amatu wihru atwainoschanos un gada parahdi-schānu Austrijas karogam. — Rā hšird, tad leelwahstis at-fahzjuschās, uš Kreewijas wehtschanos, no nodoma, ezejlt pahlawneeku Schāferu par Kretas generalgubernatori. Laifam gan wina weetā usflahšēes par kandidatu Waten-bergas prinjis Jofes, agrā Bulgariaš knaša Wle-fandra brahtis. Pahlawneeks Schāfers bijis leels Anglijas draugs. — No Stahijas kolonijas Eritrejas fino ofižiel, la tur useeti leeli selta flahni. (Tā tad wahstij rastos reiž tātchū kahds labums no sehšis kolonijas!) — No Wschiras telegrafe, la tur nogrimuse kahda torpedu laiva, luraš otra usfkehjuse manewrejot wiršū. Lai gan laiva nogrimuse jau 4 minutes peht fahurshanas, tad tātchū kahdis wif islahdhti. — No Spanijas wehtsi, la generalis Weilers pahbrauzjis Koronā un tihis tur fanemts ar leelu godu. Bahrtahht tas isfahzjees, la wihsch paleekt waldbiba pah-dewigs, tik noschēhlojot to, la žaur tagadejo polstiku Spanija saudeschot wifu eewehgo tirdsneezibas ministru un luhguschas, lai atjeht to Kubas pahschwaldbibas likuma nosahzjumu, peht lura sala war uslīst maitu ari uš Spanijas prejem. — Šf Norwegijas telegrafe, la ekspedizija, luru isfuhstjuschēi pahrlēezinatees, waj peew Spizbergu salam naw Andrē gahfo luga atleelas, pahdrewahuse mahjā, beht ka buhtu to at-raduse.

Spahschneeks un isdewejs: Ernsts Plates. Atbildigece redaktori: Dr. phil. Arnolds Plates, Dr. philos. P. Sālits. Дошло до цензуры. — Петра, 11 ноября 1897 г.

*) 1 hwarter = apm. 4 1/2 puhtam jeb pareisaki = 4,272 puht. **) 1 hektolitris = apm. 80 flahperem jeb apm. 1 1/2 puhtam.

Zaur šo pagodināšoen. publīcīai pošnot, la efīnu
J. Brandt kgam, Rīgā,
 uštīzeis šāvu solū ahdū weenigo pahrdošānu prečš Widsemes un
 aursēmes un lušfū wājšāšībās greestēē pec mīnētās firmās.
 Somijas solū ahdās fabrika
A. Fr. Sjöblom.
 Raumo, Somijā, 29. jul. 1897. g.

Somū solū ahdū fabrikās noliktawā
 Rīgā, leelā Grehņeeku eelā Nr. 33.
J. Brandts.
 Godateem tirgotajēem un atkālpaħrdewešēem eeteiz šāvu
manufakturas prečšū
 leelnoliktawū
 wisleelākā iswehlē, par solīdām ženām
Aron Blumenthals,
 Rīgā, Wehweru eelā Nr. 10, 1 trp., Rīgā.
 Tirgotawā wairumā.

H. Schaulow, Kungu, damu u. beħru apgeħrbī,
 tubka, manufakturas un modes
 prečšū, tā ari aubu, puķu un
 bruhēs rotu pahrdotawā.
 Rīgā, **Spezialitate:** Gaišs un tumschīli
 fahruamā meħteli un
 jatas, uš galwošānu par īstū kraħsu.
 Rīgā, Schahru eelā Nr. 5.

Emilijas Horn
 sagrečšānas mahzības sūniskā skola,
 Rīgā, Watnu eelā Nr. 9,
 ee-ia no māfās Smilšū eelās, 3. stahwā,
 pašneēf pamatīgu mahzību sūnītu sūmeičānā un sagreč-
 šānā peħ Frančšū sūnīfās metodes. Mahželles sūneēf
 gatawību sūnītu sūmeičānā 8-14 deħnās (uš galwošānu);
 ari uš īgalu laītu peenem mahželles emahzīt sūhūšānā. Šahī
 īstolat ir teħstās īstot mahžellem diplomus.
 Māfā par mahzību un sūstēnu 15 līħf 25 rbl.

Stufaturās gipšis,
 alabāstera gipšis,
 pirmās sortēs samaltāis kriħts,
 glaseti un neģlaseti
krāħsnis-podīni,
 balti glasetas krāħsnis un kamīni,
 krāħfaini glasetas krāħsnis un kamīni.
 Jaunš!
Majolika (wairakħart gl.) krāħsnis
 un kamīni,
Nofoto-krāħsnis,
 balēas, slontāna krāħsā, krāħfainas un ar apselti-
 sumēem u. t. t.

Zelma & Boehma
 gipša, samalta kriħta, krāħsnis un mahlu prečšū fabrika.
 Noliktawā un krāħsnū īstahde Ģatra bulwārī Nr. 11.

Pirmā
 tšchauliščū (hīssu) fabr.
L. Iwanowa,
 Ģadowānītowa eelā Nr. 26.
 Fabrika pašahw no 1872. gada.
 Ģigatawo tšchaulites
„HERMES“
 no īstā Frančšū papīra „Cartouches“.
 Šhīs tšchaulites dabujamas wīfās
 labākās tabakās un kolonial-prečšū
 pahrdotawās.

Ch. Karnowska mehaniska darbnīca
 Biršhōš, Rānās gub.
 Biršhōš, Rānās gub.
 Ģewehrojomi leħtās žēnās.
Ch. Karnowska mehaniska darbnīca
 Biršhōš, Rānās gub.

Wisadas sortes
filkes un fahli,
 tabakā, wahgu smehri, spītšchklas u. t. t.
 peedahwā leħti tirgotajēem wairumā un māfās dakās
 fahls un fīķu tirgotawā
Karlis Frantz,
 Rīgā, Ģerbatas eelā Nr. 3, pec „Melnā gaitā“
 Jan no 1864. g. pašahwōšā

J. W. Mündela
 Rīgas gumijas prečšū fabrika
 peedahwā leelumā un māfumā
wislabakās
gumijas galošchās
 wisleħtaki.
 Fabrikās noliktawā:
 Aungu- un Ģetera basnījas eelū Auħri.

Lampas,
 Ģijansū un glūbschū traukū teek
 par fabrikās žēnām pahrdošū pec
A. Chatkewitscha,
 Potapowa māģ, Ģekschīgā, Kalķu eelā Nr. 31.
 Ari wisadus lūpas teek īslabotas.

Sandera Martinsona sūnīmajstīna, mānufakturas, fīķprečšū
 un fīkroderu peederumu weihāls,
 Rīgā, Ģerbatas eelā Nr. 18,
 peedahwā leħti, leelā iswehlē:
Schujmašchinas, ar rotu dženamas, dubulidubreentem
 namās no 35-75 rbl. uš wairakģeļu galwošānu. Schujmašchīnu
 peederumus prečšū wīfādām schujmašchīnam, schujmašchīnu adatas,
 fīfņas, eļlās lannīnas, eļlū u. t. t. Schujmašchīnas teek uš galwo-
 šānu satafīstas. Wisadas mānufaktur-prečšes, tā: aūšchānos deēfīnsu,
 pašīstama labuma un leħtuma, parkus, andelkus, puģaudelkus, schīsonu, holču,
 madapolama, galģeģus, serģeģos, dīweelū andelkus, labatas draħnas, tībr-
 wīlnās aplectānos laktānos, stāfīkus galwas laktānos, fīħda wīlnās un lōwīlnās,
 pułaini īščchūstus prečšchānos, forģetes, bruhēs plīħwuru tīlū, aubēs,
 puļes, spīģes, fīħda un wīlnāinas lentes, parģimerījas, žīndus, sekēs, dšī-
 parus, fīħdu, glanzdeģu, peħrles īščchūšchānāi, dāščhīfūs, broščas,
 māščhālu schleifēs, pulķstēnu leħdes, naudas, aģas, īħstās Woneečšū un
 Wahju fīħģas, forģin, teħdeku un wahrdū musturus, spolīschū deģeģu,
 fīħda deģeģu wīfādās krāħsās, poģas, gāģeģchānāi ķeītam un weħtelem peħru
 torus un aptanteģamas bantes. Apħalītes, aproģes, krāģģas, slīpsēs, wātelus,
 slāģīstīģchūstus eļķīnūs, eļķīnu un aprotīschū poģas, sūpju odatas u. t. t.
 leelā iswehlē. Segū, meħteli un loģu wate. Sw. Ģeterburģas 1. sortēs
 gumijas galošchās, laģīna sūħdāfās, ahdās un labturpes, slāina saģona un
 tīpī īščchabatas. Wisādī fīkroderu peederumi damu un lūngu gārģerobem.
 Atkālpaħrdeweģeem peenahģīģa rabats.
Sanders Martinsons, Rīgā, Ģerbatas eelā Nr. 18.

Slidkurpes
 leelā iswehlē,
 tā ari
 slidkurpju fīfņas
 peedahwā par leħtām ženām
G. Schönfeldta
 teħranda un galanterījas prečšū
 leelnoliktawā
 Rīgā, leelā Grehņeeku eelā Nr. 12/14, Rīgā.

Ģeedahwāju leelā iswehlē
„Mahjas smeħtibas,“
 atīwarēla un eļlās kraħsu bīldeš.
 Atkālpaħrdeweģam leelās rabats.
A. Zimmermann,
 graħmatu pahrdotawā,
 Rīgā, Ģasteļu bulwārī Nr. 8.

Ģret kaħfu u. t. t.
 Ģģeģeema alus darītwās
 aģzīju sabeedriba
 peedahwā šāvu tībro un konģentretu
 eefala eķstraktu,
 tā labako līģģeģī Ģret kaħfu, aģ-
 fīnālģchānu un eļģošchānos aģģeģģī-
 nājumēem u. t. t. un
 dšēģī latur. eefala eķstraktu
 Ģret bahūma laīti, aģīnu teħstumu
 u. t. t. u. t. t.
Ģefala bonbons
 fēwīfģhā labuma,
 māģnās un greģnās cepaģajums.
Noliktawā: Māģstā-eelā 22,
 tā ari pec:
 Alģred Ģh. Ģuščā,
 Adolf Ģetterīģhā,
 Ģraħleem Ģamarīn,
 Ģeorg Ģtrauģa,
 Ģlādma, Māģījas eelā Nr. 32,
 Ģ. Ģīģmānā, māģā Grehņeeku eelā.
 Ģr. Ģarģauā, Mēģģāģģā eelā.
 Ģ. Ģulģnera, leelā Ģeģģe-eelā Nr. 15,
 Mēģģ. Ģalģera, Ģalģģeģe eelā.
 Ģ. Ģohģģeģģa, Ģasteļu-bulwārī,
 Ģeģģeģģā konģitatorģģā,
 wīfās apteģģes un apteģģu prečšū
 pahrdotawās Rīgā un Ģaltģījas
 gubernās.

Slawenako fabrikū un jaunako
 konģurģģīju
schujmašchīnu
 un
 adamu mašchīnu,
 tā ari
welostpedu
 leelākās krāħjums.
 Leħtās žēnās! Serwīfģhā galwošāna.
W. Ruth's,
 Rīgā, Aungu eelā Nr. 25,
 schujmašchīnu māģāģīna un melānīsta
 darbnīca.

Ģkolas seenas kartis
 laģetas, uš wīģģeem, Ģģģģa īģģeģģeem,
 par 5 rbl. gabalā dabujamas
W. Behrsma
 graħmatu pahrdotawā,
 Ģuworowa eelā Nr. 22.

L. Šķin,
 Ģalošchū tirgotawā
 Rīgā,
 leelā Māģģawās eelā Nr. 54.
 Fabrikās žēnās.